

XIV. EVF. * 96. SZAM
Cluj—Kolozsvar, 1931
május 1 Péntek
5691 ÉV Ijar 14

Taxa postala
platite in numerar
No. 224.716-929.

Ara 5 lej

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Str. Baron L. Pop (volt Brassai
ucea) 10. szám. Telefonszám: 9-77

ELŐFIZETÉSI ARAK:
Félévre 600 lej
Negyedévre 320 lej
Egy hónapra 110 lej

KÜLFÖLDI
ELŐFIZETÉSI ARAK:
Egy évre 10 dollár
Egy óra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénznem)
Hirdetések tarifa szerint
vételnek fel

UJ KELET

Az Uj Kelet az egyetemes
és bányási zsidóság pol-
napilapja
Cikkeink utannyomását
forrás megjelölésével engedjük
meg
Kéziratokat nem küldünk vissza
megőrzésükre nem vállalkozunk

Két órát tartott a meglepetésszerűen összehívott parlament rendkívüli ülészaka

A parlamentet feloszlatták — június elsejére kiírták az új választásokat és június 15-én már össze fog ülni az új parlament

Detektivdrámába illő gyorsasággal pereg a belpolitikai élet filmje. A Jorga-kormány nem várta be a nemzeti parasztpárti többség bizalmatlansági szavazatát. Jorga felolvasta program-nyilatkozatát s közvetlenül azután felolvasta a feloszlatról szóló királyi kéziratot is. A képviselők sorában leirhatatlan hatást váltott ki a feloszlátás híre. Az új választások rövid terminusa nehézségek elé állítja a készülletlenül talált pártokat

A nemzeti parasztpárt nyílt ellenzékbe ment át és harcot indít a kormány ellen

Bucuresti-Bukarest, április 30. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A belpolitikában detektivdrámába illő izgalmas-sággal és titokzatozással peregnek az utóbbi időben az események. Három meglepetés érte egymás után az ország közvéleményét: a Jorga-kormány kinevezése, amelyre senkisé sem számított, a parlament összehívása 48 óra belül, amelyről senkisé sem tudott és most végül a parlament feloszlátása és új választások kiírása egy olyan rövid terminuson belül, amely ugyszólván még lélegzethez sem fogja engedni jutni a felkészületlenül talált pártokat.

Jorga miniszterelnök felolvasta tegnap délután a parlament előtt a feloszlatról és az új választások kiírásáról szóló királyi dekrétumot. A nemzeti parasztpárti többséget a feloszlátásnak ez a módja egy órával az összehívás után éppoly megdöbbenésszerűen érte, mintha egyszerűen a Monitor Official hasábjain jelent volna meg a jelenlegi parlament sorsát eldöntő királyi kézirat. A feloszlátás előrelátható volt: egy pillanatig sem lehetett hinni, abban, hogy a nemzeti parasztpárti többség együtt fog dolgozhatni huzamosabb ideig azzal a kormánnyal, amely programjába vette az előző rezsim egész törvényhozásának revízióját. Tárgyi okokon kívül azonban személyi megfontolások is erkölcsi lehetetlenséggé tették az együttműködést. Titulescu legutolsó kormány-formációja azon bukott meg, hogy Maniu nem volt hajlandó a többség támogatását megígérni egy olyan kormánynak, amelyben Argetoianu is helyet foglal. Nos, Jorga kormányában ugyanez az Argetoianu vezető szerepet tölt be. A helyzetet súlyosbította még Manoilescu-cunak a kormányba való belépése is, akit emiatt rövid uton kizártak a nemzeti parasztpártból.

Ha logikus gondolkodással s józan ésszel nem is lehetett számítani erre az együttműködésre, a feloszlátás, de különösképpen az új választások korai terminusa mégis a meglepetés erejével hat. Nem akarjuk most vitatni, hogy elégséges volt-e a kormánynak az az eljárása, hogy feloszlattja a parlamentet, mielőtt még meggyőződött volna arról, hogy a választójogi törvény értelmében tíz nappal a választások előtt be kell nyújtani a jelölő-listákat. Három hét sem áll tehát a politikai pártok rendelkezésére a választásokat megelőző kartell-tárgyalások lefolytatásához s a jelölő listák elkészítéséhez. Nem is beszélve arról, hogy ez az idő teljesen elégtelen a pártok számára programjuknak a választótömegek előtt való kifejezéséhez és egy alap-

sabb választási propagandához. A választások korai terminusát semmiesetre sem lehet ilyen körülmények között demokratikus eszelekedetnek tekinteni, bármennyire is örvendetes a kormánynak azon ismételt hangoztatott kijelentése, hogy az alkotmányos kereteken belül és a parlamentáris formákat respektálva kíván dolgozni.

Az a program, amelyet Jorga professzor a parlament előtt tegnap délután felolvasott, nem nélkülözi a hangoztatott ígéretek és önbizalomtól duzzadó. A jövő meg fogja mutatni, milyen mértékben fog sikerülni ennek a kormánynak elgondolásait a gyakorlatba is átültetni. Mindenesetre sajnálatos, hogy ez a program egyetlen

szóval sem emlékezett meg a kisebbségekről, amelyek egyelőre nem tudhatják, hogy a kisebbségi alminisztérium felállításában valóban egyet jelent-e egy új kisebbségi politika inaugurálásával és a sérelmek orvosolásával. Problematikus egyelőre az is, — a rövid választási terminust figyelembe véve — hogy az elkövetkező választásokon az ország akarata valóban teljesen szabadon fog megnyilatkozhatni, mint ahogyan azt a kormány igéri. Annyi bizonyos viszont, hogy a történelem után a belpolitikai harcok fokozott erővel fognak kiújulni. S az uralkodónak bizonyára nem ez volt az óhaja, midőn Titulescu-nak a nemzeti egység kormányának megalakítására adott megbízást.

Villámcsapásként érte a parlament feloszlátása a képviselőket és szenátorokat

Bucuresti-Bukarest, április 30. Szerda délután a legnagyobb bizonytalanság közepette ült össze a meglepetésszerűen összehívott parlament Az összehívást elrendelő dekrétum lakonikus volta már sejtetni engedte a következő eseményeket. Mégis a délutáni ülés előtt a nemzeti parasztpárti többség érkezetlen Maniu nem foglalt kategorikus állást a Jorga-kormánnyal szemben és ennek programjától tette függővé a többség magatartását.

A Jorga-kormány azonban nem várta be a többség bizalmatlansági szavazatát. A kormány programjának felolvasása után Jorga miniszterelnök felolvasta a parlament előtt a feloszlatról és az új választások kiírásáról szóló királyi dekrétumot. A feloszlátás híre villámként csapott le a jelenlevő képviselőkre és szenátorokra, leirhatatlan hatást váltva ki.

A királyi dekrétum értelmében június elsején, tehát négy hét múlva, már lezajlanak a képviselőválasztások és ezt követően június 4-én a szenátorválasztások is. Június 15-én pedig már összeül az új parlament. Politikai körök a legnagyobb meglepetés erejével érték az új intézkedéseket. A politikai pártok lázas tanácskozásokon készítik elő a választási kartelleket.

Ezekről az eseményekről az alábbi részletes tudósításunk számol be:

A kamara drámai ülése

Bucuresti-Bukarest, április 30. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma délelőtt 11 órakor Tedeum volt a patriarchia templomában, amelyen részt vettek a kormány összes tagjai és számos parlamentar. Fél tizenkettőkor kezdtek gyülekezni a képviselőház folyosóján a képviselők és szenátorok. A nemzeti parasztpárti honatyák sorában meglehetősen nyomott hangulat uralkodott. A bizonytalanság nehezített rá a lelkekre: senkisé sem tudta, hogy mit akar a kormány. Azonnal feloszlatták-e a parlamentet, vagy pedig elhalasztják az őszi hónapokra? A liberálisok körében valamivel jobb volt a hangulat. Elképedtetten látta a többségi képviselőket és szenátorokat az is, hogy a megnyitói ülés nélkülözött a szokásos ünnepi dísz és csillogás: távol maradt a tábornoki kar s távolmaradásukkal tüntettek a diplomáciai testület tagjai is. Az is köztudomású volt, hogy az uralkodó ezúttal nem fog részt venni a megnyitáson, amelyről néhány óra múlva kiderült, hogy idő előtti végét is jelentette az első szabadon választott parlamentnek.

Maniu Gyulát tomboló tapsviharral fogadták

Tizenkét óra előtt néhány perccel megjelent az üléssteremben Maniu Gyula. A

volt miniszterelnök megjelenése tomboló éljenzést és tapsvihart váltott ki a többségi oldalán. A képviselők és szenátorok állva hosszasan ünneplik Maniut. Ugyancsak kijut az ünneplésből Mihailchenak is. Még mindig tapsolnak a többségiék, midőn Jorgával az élén, bevonul az üléssterembe a kormány. A miniszterelnök mellett közvetlenül Argetoianu áll, azután sorban következnek Ghica, Valcoviciu, Cantacuzino, Jonescu Sisesti, Munteanu Rannic, Otfescu, Juliu Hatiegan, Radin földművelésügyi alminiszter és Brandsch Rudolf, a kisebbségek alminisztere, valamint Hamangiu igazságügyminiszter. Manoilescu iparügyi miniszter nem jött el a megnyitóra.

A meglepően rövid királyi kézirat

Pop-Csicsó István elnök Jorgának adja meg a szót, aki helyén maradvá olvassa fel a parlamenti szessziót megnyitó királyi kéziratot. A kézirat rendkívül lakonikus s talán a legrövidebb, amelyet a román parlamentben valaha is felolvas-tak. A királyi kézirat körülbelül a következőket tartalmazza:

„A Mironescu-kormány lemondása után alakított új kormányom, — ame-

lyet ama erőfeszítések után alakítottam, amelyek a nemzeti koalíciót akarták megvalósítani — a parlament kebelében akar működni és céljait és metódusait a parlamenten keresztül akarja megvalósítani. Eppen ezért a törvényhozó testületet ülést megnyitom“.

A trónbeszédet Károly király és az összes miniszterek írták alá. A trónbeszéd óriási meglepetést keltett. Az a tény, hogy a szokástól eltérően nem adott programot a parlament számára, már előre vetette a délutáni események árnyékát. A királyi kézirat felolvasása után Pop-Csicsó István elnök bejelentette, hogy a képviselőház délután öt órakor tartja meg ülését, Bratu szenátusi elnök pedig délután félhatra hívta egybe a szenátorokat.

A nemzeti parasztpárt a várakozás álláspontja mellett döntött

Délután félnégy órakor a nemzeti parasztpárti képviselők és szenátorok értekezletre ültek össze a kamara második szekciójának termében. Az érkezetlen Mironescut és Popoviciu Mihályt kivéve, megjelentek az összes volt miniszterek. Félnégy után néhány perccel érkezett meg Maniu, akit ismét tomboló ünneplésben részesítettek.

Maniu azonnal szót kért és hosszú ex-pozében ismertette a politikai helyzetet és a Mironescu-kormány bukása óta bekövetkezett politikai eseményeket. Kijelentette, hogy a parlamenti többség igen kényes helyzetben van a Jorga-kormánnyal szemben, különösen Manoilescu személye miatt, aki kettős konfliktusban áll a nemzeti parasztpárttal: a Nitrogéngyárral kapcsolatos törvényjavaslat miatt és hogy annak következtében a párt hozzájárulása nélkül belépett a Jorga-kormányba. Kijelentette Maniu, hogy nem ismeri az új kormány programját, éppen ezért meg kell várni a kormánynyilatkozatot és csak azután fog dönteni a nemzeti parasztpárt afölött, hogy támogatásban részesíti-e a jelenlegi kormányt, vagy sem.

Pop-Csicsó István volt a következő fel-szóaló. Kérte a jelentkezőket, hogy álljanak el a szőlástól. Nincs helye hosszasan vitának Javasolja, hogy hatalmazza fel a párt Maniu Gyulát, hogy legjobb belátása szerint cselekedjék. Most csak arra van szükség, hogy mindannyian zárt sorokban kövessük a párt vezérét.

Az értekezlet ezzel véget ért. Dé-lután öt órakor zsuffolt karzatok előtt, feszült figyelem és érdeklődés közepette nyitotta meg az ülést Pop-Csicsó István elnök. Azonnal Iorgának adta meg a szót, aki kormánya nevében hosszú deklarációt olvasott fel, ismer-tetve programját. A nyilatkozat elején Jorga elismeri, hogy a jelenlegi parla-ment az akkori népakarat ószinte meg-nyilatkozása volt és becsületes szándék-kal kezdte meg működését. Ezután rá-mutatott arra, hogy elemi kötelessége volt az uralkodóval és az országgal szemben elfogadni a kormányalakítási

(Folytatása a 4. oldalon.)

világmarika megóvja Ont a nemi betegségek-től.

és új tánczene. Sziszov énekes hang-20.50: Rádiózene.

imfónikus hangver-ene. zene. 20: Prága. rmann B. tanár or-

a Királyi Színház- n Carloból. atonazene. 23: Diák ana táncgrammfón.

május 1. mofón. 12.30: Hírek. 16: Rádiózenekar. 17.15: Rádiózenekar. 19.30: Szindarab. 19.30: unod: Faust című

usi köszöntő. 9.15: 2.05: Cigányzene. — os időjelzés, időjá- Mesedélután. 4.45: járás hírek. — 5: kvartett. 7.10: Kiss 8: Orgonahangver- jelzés, időjárás, hi- hangv. 10.15: Pon- s, majd grammofón- erdi, Puccini, Bizet, lamint műdalok és

s: Denevér című vig oraverseny zenekari

Májusi hangv. zene. Perák. Csajkovszkij, Verdi, ez művei. agni Igen című ope-

művei. munkáskadémia má- l. Felolvasás, szava- ek. proletárköltémé-

kádalok. onikus hangv. Schu- mfónia, Saint-Saens schumann: Esti dal, ert: Fekete domino, sület, Wagner: Le- induló. 22.05: Nép-

gy kétszoba, konyha- Strada Paris (Papp

fejű kóser tehén és egy tehéntől fejű Schwartz Ignácán en. Reg. Ferdinand

s fiatalember iroda- hasonlító állást keres-

gyógyfürdő NEUHEIM) as radioaktív só- sásvizekkel.

és szervi, elhízások és vérkeringési za- ésrészegénység, izom és kimerüléses ide-

változások zavarok. mérgezőesek nyo- bajok (Tabes etc.) eredményel gyó-

savas só-savas für- ső orvosi kezelés nő konyha, elsőren- s penziók mérsé- napfényes stranddal 15-től október 1-ig póstást szivesen küld Gyógyfürdő Rt. Buziás (Bánát)

Az angol generális, a jeruzsálemi rendőrfőnök és a zsidó fogoly

Jabotinszky érdekes visszaemlékezései a jeruzsálemi börtönre

Vladimir Jabotinszky, a revizionista párt alapítója — mint azt az Uj Kelet is jelentette — minden valószínűség szerint Erdélybe is ellátogat. Jabotinszkynek nemrég fordították le németre egyik oroszul írott könyvét, amelyben a kiváló szónok és író elmondja a háboru utáni palesztinai élményeit. A drámai hatású írásnak alább adjuk egyik érdekes börtön-részletét:

Az élet utjai sokban hasonlítanak Jeruzsálem sikátoraihoz: keskenyek és meredek. Hegyen föl, völgyön le. A Hadassa kórházról a börtönig három pernyi távolság van. De amilyen meredeken kell felmenni, nehezen és a tüdőnek nagy megerőltetésével, ugyanolyan gyorsan és könnyen lehet lejutni. Az élet utjai is ilyenek...

A jeruzsálemi börtönben

Este nyolc óra. Bent vagyunk a börtönben. Főleg oroszok. Egy hétig azt tettük, amit jónak láttunk, átváltottunk a celláinkat és klubtermet csináltunk belőle, előadásokat tartottunk és elmondtunk egy másnak jellemző történeteket. A borbély lenyírta hajunkat. Nevettünk. Elvették ruháinkat és olyan gunyába öltöztettek, amely megfelelt ennek a háznak. Neveztünk. Visszaautasítottuk a börtönközpont és kóser ételt követeltünk, az igazgató azonban ezzel a kérésünkkel elutasított. Nyolc napon át arab fekete kenyeren éltünk. De nevéztünk. Egy napon megjelent a börtön igazgatója, egy angol és kivitette összes holmijainkat, a könyveket, a gyertyákat, a fésűket, sőt a szalmazsákokat is. Lefeküdtünk a padlóra és nevéztünk. Minden csöpp mérget, amelyet ezen a nyolc napon kaptunk, rezignáltan lenyeltük és nevéztünk. Végül azonban úgy éreztük, hogy már nagyon sok ez és már nem is nevéztünk.

Egy héber hang az éjszakában

A nyolcadik este, amikor már a keserűség nem engedte nevető idegeinket dolgozni, néhány ember sulyos lépését hallottuk a folyosón. Kissé kinyitották ajtóikat, a lámpás fénye behatolt és egy hang angolul a nevemen szólított: Föltápaszkodtam a padlóról és megkérdeztem, ki van itt.

— Storrs tábornok. Salom Adoni!

A brit héber köszöntése meglepett. Az ajtónyíláson egy kéz nyult befelé. Oda mentem és megragadtam. Sorstársaim halkan mormogtak:

— Igazán nincs értelme egy ilyen kezét megszorítani!

— Hogy van? — kérdezte látogatóm.

Kérem, vegye holmait és jöjjön velem. Egyébként ne is fáradjon, a fogházor majd magával hozza.

— A holmijaim nincsenek itt — feleltem — és miután megígértém börtöntársaimnak, hogy a lehető legrövidebb idő alatt közlöm velük, hogy mi történt velem, kimentem a generállal.

Storrs tábornok mögött a jeruzsálemi rendőrség parancsnoka állott. H. főhadnagy, aki katonásan üdvözölt. Régi légionáris szokás szerint katonásan viszonzottam az üdvözlést. Jelen volt a fogház-igazgató is, ő azonban nem üdvözölt. Szándékosan elnézett.

Elöl ment vezetéként az igazgató, mögötte Storrs generális, azután én, mögöttem a rendőrfőnök. Belétem egy tágas cellába, amely kétszer akkora volt, mint a mi vackunk. Volt benne egy vaságy matraccal, egy kicsiny asztal és rajta egy

petróleumlámpa. A generális udvarias kézmozdulattal mutatott a cellára, mintegy várva, akik vendégének egy történeti jelentőségű díszszalont utal ki.

Speciális szoba Jabotinszkynek

Ezt az ön számára rendeztük be — szölte kedvesen. — Enyje, semmi sincs itt ebben a szobában. De mingyárt lesz minden, én majd elhozom az ön holmijait, nem akarok rendőrt küldeni az ön lakásába, nehogy a hölgyek megjedjenek. Nem értem, — szölte a rendőrfőnök felé fordulva — miért nincsenek itt butorok? Kérem, tessék intézkedni, hogy azonnal két szék, egy mosdó minden hozzávalóval és egy asztal is bekerüljön. Legyen itt minden lakályos. Egyébként, Mr. Jabotinszky, azonnal lakására hajtok és elhozom azt, amire közvetlenül szüksége van. A tábornok távozott és nem tartotta szükségesnek lezártni cellámat. Magamhoz intettem az egyik fogházort, egy arab fiút és arra kértem, menjen barátimhoz és mondja meg nekik, hogy kiváltságos bánásmódban részesülök, de nem feledkezek meg róluk.

Asszony látogató a fogházban

Elmult egy fél óra és ismét lépteket hallottam a folyosón. Az erőteljes férfilépések között jól kivettem, egy nő könyved lépéseit. Mi történt? Éjszaka asszonyok jönnek a fogházba? De már kopogtak és Storrs generális hangját hallottam:

— Szabad belépni?

Beletaláltam magamat a kórikus helyzetbe, komolyan és méltóságbeli hanghordozással feleltem:

— Kérem!

A tábornok kinyitotta az ajtót, megállott a küszöbön, megfordult, kezét sapkájának ellenzőjéhez emelte és lekötélzően mondogatta:

— Parancsoljon, nagyságos asszony.

Bejött a feleségem.

— Attól tartok, — mondotta a tábornok — amit én most teszek, az szabályellenes. De látom, itt asszonyi kéznek kell rájemet teremteni.

Belépett egy felügyelő két kofferrel, egy fali tükörrel, nyomon követte a fogház-igazgatót még két őrral, akik asztalt, székeket, korsót, mosdótálat hoztak. És jött egy negyedik, aki tálcát hozott, rajta tányérok, evőeszközök és egy üveg bor.

— Minden rendben, ugye uram — mosolygott a generális. De most egyedül hagyom önöket, még sok a dolgom. Egy óra múlva eljövök a nagyságos asszonyhoz, hogy hazakísérjem autón.

— Tábornok ur, — mondotta — mi lesz bebörtönözött barátaimmal?

— Ne legyen gondja rájuk. Mindent megteszek érdekükben, ami tőlem telik.

Köszöntött és eltűnt, utána a többiek. Az ajtó ismét nyitva maradt és hallottuk, amint a generális utasította az igazgatót, hogy ne zavarjon bennünket. Feleségem nevetett és megismételte a tábornok szavait.

A generális, a rendőrfőnök és a fogoly

— De vajon mit tehet a ti érdeketekben? — kérdezte a feleségem? Londonból jött egy utasítás, hogy vegyenek ki a közönséges bűntettek közül és tegyenek politikai börtönbe. Igazán szép dolog volt tőle, hogy eljött értem. Sajátkezűleg kapesolta össze a koffer szíjait, emlékez-

tett, hogy jó lesz könyveket hozni, még a töltőtolladat is ő töltötte meg tintával. Ragaszkodott hozzá, hogy utazzam vele és látogassalak meg. Mert holnap reggel — mondotta nekem — Kairóba visznek benneteket, ahol a Nilus mellett egy kaszárnyában már külön lakosztályt rendeznek be számotokra. Pontosan így mondogta.

Pontosan egy óra múlva megérkezett Storrs generális. A feleségem látogatásának idejével véget ért. Amikor ismét egyedül voltam, a rendőrfőnök kopogott ajtómon és bocsánatot kért, hogy zavart.

Felnyitotta a koffert, a forma kedvéért egy s más holmit megnézett, majd bezárta.

— Minden rendben van uram — szölte. Köszöntött és ment.

Utánanézttem és elgondolkoztam. Kórikus emberek ezek az angolok. Nyolc nappal ezelőtt husz ember érkezett ide, kofferrel, csomagokkal, senki bele nem nézett. Néhány nap után elveszik a legszükségesebb használati tárgyainkat. Ma pedig Jeruzsálem katonai kormányzója személyesen hozza a koffereimet. És ezeket a kofferet azután átvizsgálják...

Marosvásárhelyen letartóztatták Románia legveszedelmesebb banditáját

Boiér János, aki több mint 200 rablást követett el büntetlenül, letartóztatásakor öngyilkosságot követett el

Tg.-Mures-Marosvásárhely, április 30. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A marosvásárhelyi rendőrség ma érdekes letartóztatást fogantatott, amely a román kriminológusok előtt szenzációszámú. A rendőrség letartóztatta Boiér Jánost, az évek óta körözött banditát, aki uton-utfélen a legvakmerőbb rablótámadásokat követte el. Boiér egyike a legügyesebb bűnözőknek, akik eddig minden nyomozás ellenére sem sikerült megletartóztatni. Boiért Marosvásárhelyen, az egyik üz-

letben, vásárlás közben felismerte egy detektív és letartóztatta.

Ugyátszik a rablóvezér az életében is jobban szerette szabadságát, mert letartóztatásának pillanatában késszártant elő és háromszor egymásután a mellébe döfte. Boiért életveszélyes állapotban a kórházba szállították. Boiér évek óta az ország legkülönbözőbb részein bukkant fel és követte el bűntetteit. Több mint kétszáz rablás és fosztogatás terheli lelkiismeretét.

A berlini banditák fényes ünnepi bankettjén razzitát tartott a rendőrség

„Nehéz fiuk“ helyett csak 20 tyuklovajt fogtak el amikor a tolvajok frakkban mulatnak

Berlin, április 30. A berlini rendőrség tegnap este nagy razzitát tartott a „Sirig hű“ banditaszervezetben, amely éppen nagyszabású ünnep keretében tízéves fennállásának jubileumát ünnepelte. A jubileumi ünnepségen jelen volt a berlini alvilág, az ugynevezett Ringvereinek mintegy ötezer tagja.

A férfiak kifogástalan szabású szmokingban vagy frakkban, a nők pedig pompás esti toalettekben jelentek meg és senki sem gondolta volna, hogy a berlini alvilág bálján van. A rendőrség éjjel 12 óráig várt abban a feltevésben, hogy ekkor már az összes meghívottak jelen vannak. Pontosan 12 órakor harminc teherautón robogtak a rendőrök a helyiség elé, ahol az ünnepély folyt.

A jökevény éppen tetőfokára hágott, pohárköszöntők hangzottak el s ebben a pillanatban a rendőrök ellepték a termet. Az alvilági banditák egyáltalában nem jöttek zavarba, nem is ijedtek meg, sőt gunyos kiáltásokkal fogadták a rendőröket. Nyilvánvaló volt, hogy az alvilág konfidensei elárulták a razzitát, mert tudott dolog, hogy az alvilágban ép úgy megvannak a maga kémei a rendőrségen, mint a rendőrségnek az alvilágban.

A rendőrök a termet több részre elosztották és a jelenlevőknek el kellett defilirozni a rendőrök előtt. Aki nem tudta magát igazolni, azt külön állították. Összesen 300 ember volt, akit igazolás híján felraktak a teherautókra s bezárolták őket a rendőrség épületébe. Furcsa látványt nyújtott, amikor a rendőrség megvilágított udvarán 300 estélyi ruhába öltözött ember felsorakozott. Egészen a kora reggeli órákig tartott a vizsgálat, amely az udvaron folyt le. A razzia kellemetlen meglepetéssel szolgált a rendőrségnek, mert a remélt és hosszú idő óta keresett veszedelmes bűnözők helyett csak 20 egészen jelentéktelen bűnöző került a rendőrség kezére.

Amíg ez a razzia tartott, Berlin egy másik negyedében egy másik alvilági szervezet szórakozott fényes külsőségek mellett. Erre az ünnepségre is meg voltak hívva a különböző alvilági egyesületek. A rendőrségnek azonban erről az ünnepélyről nem volt tudomása és így az alvilági banditák zavartalanul mulattak. Valószínű, hogy azok a „nehéz fiuk“, akiket a rendőrség keresett, ezen az ünnepélyen voltak jelen.

A „Sirig hű“ banditaszervezet multságát egyébként a razzia egyáltalán nem zavarta meg. A rendőrség távozása után tovább tartott a multság, amelynek tető-

Félix
gyógyfürdő!

A világ legolcsóbb fürdője

Kényelmes! Tiszta!
Csodás hatású természetes hévíz!

Mindenféle reumatikus bántalmak és női bajok ellen. Csonttöréseknél.

Páratlan gyógyhatású

Ujannon átalakítva és modernül felszerelve.

I. oszt. pensio:

Május hónapban — — — Lei 18

Junius hónapban — — — Lei 20

II. oszt. pensio: — — — Lei 12

Csodálatosan szép és olcsó **BUTORT**

ultramodern kivitelben, csak

SZÉKELY Butorcsarnokában

CLUJ, Strada Maria 23-25. vehet

Aradi művészek tervei után, amelyekkel az 1926-os VILÁGKIÁLLÍTÁSON ELSŐ DIJAKAT NYERTEK, aradi műasztalosok és iparművészek által készített butorok. Eddig még nem létezett olcsó és MŰVÉSZI KIVITELŰ KONYHABERENDEZÉSEK. Valamennyi egyéni ízlés után készült speciális. NEM TÖMEGMUNKA.

ÁRAIM:

Ultramodern komplett hálószobák 10.000 lejtől

Sezlonok már 1.000 lejtől

Ebédlők, diógyökér, domboru ajtókkal, párnázott székekkel 24.000 lejtől

URI SZOBÁK, MODERN KOMBINÁLT SZOBÁK!

6 drbból álló konyha berendezések 3.000 lejtől

Kedvezményeim vevőim számára: Vidékieknek utiköltség megtérítés. Helybelieknek értékesebbnél, értékesebb disztárgyak, modern lakások díszítésére.

Az ország minden részében kaucióképes bizományosokat keresek. Viszonteladónak megfelelő árkedvezmények!

Nem va

Homo

Cluj-Kolozs tudósítójától) szornak, a kért meglepetet. A Jorgaséghibája volt a csatolt terü mányak biz jelleget adott volt határozva nek megfelelő tően Sextil Gyula kolozsv kellett Jorgán a kolozsvári csak azért, me mazásu, hane professzor kö bizalmát élvez

Hat

Ez a bizalom mazik, midőn trónörökös, a ország sporté tiegan profess harcosa, akine a kolozsvári r sében és felvi az ő nevéhez mai“ tornász mely az orszá sikereket arato rében a kolozs nepségein Hat foglalójában k ta a testnevelés az egyetemi if elvonni egyrészt másrészt ped tenni. Az uralk mel hallgatta v mely után felt neki.

Fo

Ha

Beavatott kö lozsvári egyete lentős szerep t tika életének professzor a ne egyik komoly tá fél évvel ezelőt pártlettől, miu a kormány m helyzettel. Harc tótt be a belpo magát és hivata vállalni, bár a neki a lehetőség ségkivül igen é professzorban, kiválóbb orvost mányos működé megbecsülést s zeti parasztpárt egyik legértékes fesszornak a k egyébként mag való kizárását. helyzet elé álli Hatiegan Emi munka- és egés Hatiegan Simo kvesztori méltós után is betöltén

Drá

Hat

Alább közöljü vélváltást, amely fesszor között m alkalmával törté hogy a kolozsvái kai felfogásában a nemzeti paras Hatiegan profess

„Mélyen t

Szíves tudom tem Jorga prof nap délben há tettem az eskü szolgáljam.

Mintfogya El pártfegyelem E nemzeti parasz alapján fogadly lebb sajnálko

offert, a forma kedvéért
nit megnézett, majd ha-
adben van uram — szólt.
ent.
és elgondolkoztam. Kómi-
k az angolok. Nyolc nap-
ember érkezett ide, kof-
kokkal, senki bele nem
nap után elveszik a leg-
sználati tárgyait. Ma
n katonai kormányzója
zza a kofferemet. Es
ket azután átvizsgálják...

ák Románia ditáját

ett el büntetlenül,
övetett el
közben felismerte egy
rtóztatta.
rablóvezér az életénél
te szabadságát, mert
k pillanatában kést
áromszor egymásután a
Boiért életveszélyes
kórházba szállították.
az ország legkülönbö-
kkant fel és követte el
bb mint kétszáz rablás
terheli lelkiismeretét.

es ünnepi tt a rend-

ajt fogtak el
atnak
te, amikor átadták az
ak ajándékát a vezérnek
itüntetéseket azok között
kik az egyesület felvirá-
demeket szereztek. Mind-
z zászlószentelés is volt,
egyesület új zászlaját. A
badon bocsátott tagokat
ek az ünnepélyre, kitérők
k. Különös pikantériája
y Grzesinszky. Berlin
open tegnap tartott elő-
banditák elleni küzde-
főnök hangsúlyozta, hogy
elosztásának semmi ér-
t, mert az emberek má-
s alatt újból szervezked-
főnök azzal zárta előad-
rendőrség ha kell, élet-
a berlini lakosságot
kodásaival szemben.

félix

yfürdő!

g legol- fürdője

Tiszta!

atásu termé- s hérviz!

matikus bántalmak és
len. Csonttöréseknél.

gyógyhatásu

sitva és modernül fel-
szerelve.

an — — — Lei 180
an — — — Lei 200
— — — Lei 150

Nem vagyok erdélyi miniszter, mert Erdélyen keresztül Romániát képviselem

Hatieran Gyula professor minisztersége egy drámai levélváltás tükrében

**HATIEGAN: „Kilépek a nemzeti parasztpártból”.
MANIU: „A kilépés tárgytalan: pártunk kizárta Önt”.**

Homo regiusként került Jorga professor kormányába Hatieran dr.

Cluj-Kolozsvár, április 30. (Az Uj Kelet tudósítójától). Hatieran Gyula professzornak, a kormányba való belépése nem érte meglepetésszerűen a politikai köröket. A Jorga-kormány egyik legfőbb szépséghibája volt az, hogy hiányoztak belőle a csatlót területek képviselői, ami a kormányban bizonyos mértékig regionális jellegűt adott. Jorga már kezdetben el volt határozva arra, hogy kormányát ennek megfelelően átalakítja. Erdélyt illetően Sextil Puscariu és dr. Hatieran Gyula kolozsvári egyetemi tanárok között kellett Jorgának választania. A választás a kolozsvári egyetem rektorára esett, nem csak azért, mert Puscariu bukovinai származású, hanem azért is, mert Hatieran professor köztudomásúlag az uralkodó bizalmát élvezte.

lépésem. Előzetes megbeszélésre nem kerülhetett sor, miután az illetékes ténylezők azonnali elhatározást követeltek tőlem. Egy előzetes megbeszélés azonban egyébként sem változtathatta volna meg az elhatározásomat, hogy a trónt és a hazát szolgáljam.

Juli Hatieran miniszter.

Maniu a következő válasz-levelet intézte Hatieran professzorhoz:

„Miniszter Ur!

A lapokból értesültem, hogy pártunk tudta és beleegyezése nélkül belépett a

kormányba. Pártunk vezetősége tegnap esti ülésén foglalkozott ezzel a kérdéssel és önt a párt tagjai sorából kizárta. Kilépési nyilatkozata ilyképpen tárgytalanná vált.

Maniu Gyula s. k.

Hatieran professor egyébként fogadta a bukaresti sajtó képviselőit, akik előtt igen érdekes nyilatkozatot tett:

„Nem vagyok erdélyi miniszter”

— Meggyőződésem az — mondotta az új miniszter, — hogy minden állampolgárnak kötelessége teljes erejével támogatni a trónt és a hazát. Aki ezen kötelezett-

sége elől dezertál, súlyos vétséget követ el. Nem politizáltam eddig s ezután sem fogom ezt tenni. Konstruktív munkát akarok végezni. Az ország befelé forduló politikai pártok tusakodásába, rendre és biztonságra van szükség, hogy visszaállítsuk az állam tekintélyét, hogy a konszolidációt megteremthessük. Személyi és pártterdek teljes alárendelésével kell a rend és biztonság megteremtésén dolgozni, hogy elegendő tehetség feladatunknak, amely elsősorban a gazdasági válság leküzdésében és az autoritás helyreállításában áll. Mint Erdély fia, így fogom szolgálhatni a trónt és a hazát.

— Sajnálom, hogy fel kell adnom tudományos tevékenységemet, de teljesíteni akarom kötelességemet. Programot nem adok, miután nincs reszortom. Mindenesetre ki kell jelentenem, hogy nem vagyok Erdély minisztere. Nem tartom szükségesnek azt, hogy a tartományi miniszterekkel felújítsuk az egyesülés folytan elmosódott régi határokat. Olyan megfelelő felkészültségű emberekre van szüksége a kormánynak, akik az ország egészének fájdalmait képviselik s akiknek működése az egész ország javát szolgálhatja. Így akarom én is szolgálni Erdélyt és ezen keresztül egész Romániát.

Hatieran Gyula, a homo regius

Ez a bizalom még abból az időből származik, midőn az uralkodó, mint az ország trónörökös, aktív szerepet töltött be az ország sportéletének irányításában. Hatieran professor a testezés lelkes előharcosa, akinek jelentős érdemei vannak a kolozsvári román sportélet megteremtésében és felvirágzásában. Többek között az ő nevéhez fűződik a „Kárpátok solymai” tornaszcsapat megszervezése is, amely az ország határain túl is jelentős sikereket aratott. Az elmúlt év novemberében a kolozsvári egyetem jubiláris ünnepségein Hatieran Gyula rektori székfoglalójában különösképpen kihangsúlyozta a testnevelés fontosságát és azt, hogy az egyetemi ifjúságot testneveléssel kell elvonni egyrészt a rendbontó akcióktól, másrészt pedig erőssé és ellenállóvá tenni. Az uralkodó szemmel látható örömmel hallgatta végig a rektor beszédét, amely után feltűnő melegséggel gratulált neki.

Fontos politikai szerep vár Hatieran professzorra

Beavatott körökben tudták, hogy a kolozsvári egyetem rektorára rövidesen jelentős szerep fog várni az ország politikai életének irányításában. Hatieran professor a nemzeti parasztpárt tagja és egyik komoly támasza volt. Mintegy másfél évvel ezelőtt azonban visszavonult a pártéletből, miután nem volt megelégedve a kormány működésével s az általános helyzettel. Harcos szerepet amúgy sem töltött be a belpolitikában, nem exponálta magát és hivatalos funkciót nem is akart vállalni, bár arra többször is megadták neki a lehetőséget. A Jorga-kormány kétségkívül igen értékes erőt nyert Hatieran professzorban, aki egyike az ország legkiválóbb orvostudásainak, akinek tudományos működése általános tiszteletet és megbecsülést szerzett számára. A nemzeti parasztpárt viszont elveszítette benne egyik legértékesebb tagját. Hatieran professzornak a kormányba való belépése egyébként maga után vonja a pártból való kizárását, ami meglehetősen kényes helyzet elé állítja két testvéröccsét, dr. Hatieran Emilt, a Mironescu-kormány munka- és egészségügyi miniszterét és Hatieran Simont, aki Kolozsvár rendőrkvesztori méltóságát tölti be s fogja ezután is betölteni.

Drámai levélváltás Maniu és Hatieran Gyula között

Alább közöljük azt az igen érdekes levélváltást, amely Maniu és Hatieran professor között miniszterre való kinevezése alkalmával történt s amelyből kitűnik, hogy a kolozsvári egyetem rektora politikai felfogásában meglehetősen messze áll a nemzeti parasztpárt ideológiájától. Ime Hatieran professor levele:

„Mélyen tisztelt Elnök ur!

Szíves tudomására hozom, hogy beléptem Jorga professor kormányába s tegnap délben háromnegyed egy órakor lettem az esküt, hogy a trónt és a hazát szolgáljam.

Minthogy Elnök ur úgy hiszi, hogy a pártfegyelm érdekében a tárcát csak a nemzeti parasztpártból való kilépésem alapján fogadhatom el, lelkem legmélyebb sajnálkozásával bejelentem ki-

Hatvanöt utas vesztette életét az alexandria - kairói expressz-vonat rohanva égő kocsijaiban

Benzinrobbanás, vagy a mozdony szikrái okozták a rettenetes katasztrófát. Az életüket vesztett utasok csaknem a felismerhetetlenségig megszinesedtek

London, április 30. Kairóból jelentik, hogy az alexandria-kairói expressz-szen menetközben hatalmas tűz támadt, amelyet eleinte sem a vonatkísérő személyzet, sem a mozdonyvezető nem vett észre. Mire a nagy sebességgel robogó vonatot megállították, 3 személykocsi már teljesen lángokban állott. Az oltási munkálatokat nyomban megkezdtek, de mire a tüzet eloltani sikerült, már csak a kocsik alvázai maradtak meg használható álla-

potban. Az elégett kocsikból 41 halottat és 36 súlyos sebesültet emeltek ki. A halottak között tíz gyermek van. Egy európai utas is életét vesztette a katasztrófánál. Azt hiszik, hogy a tüzkatasztrófát hönfutott tengely áttűzése idézte elő. Újabb jelentések szerint az egyiptomi vasuti katasztrófánál 65 ember vesztette életét s a súlyosan sebesültek száma 41.

London, április 30. Kairói jelentés szerint az egyiptomi vasuti tüzkatasz-

trófát az experessz mozdonyából kiugró szikrák, esetleg az egyik kocsi-ban szállított benzin robbanása és lángra gyulása okozhatta. A régi módi, átjáró nélküli kocsik lehetetlenné tették a vonatvezető értesítését és az utasok menekülését is.

A katasztrófanál életüket vesztett utasok csaknem valamennyien a felismerhetetlenségig megszinesedtek. Több sebesült életveszélyes állapotban van a kairói kórházban.

Lengyelország, Lettország és Oroszország zsidólakta részeit katasztrófális árvíz öntötte el

A zsidók ezrei mindenüket elvesztették. A segélyakció pártos szempontok szerint dolgozik

Varsó, április 30. A katasztrófális árvíz, amely Kelet-Lengyelországot és Vilnát elárasztotta, e vidékek zsidó lakosságát irtoztos módon sújtotta. Vilnában is számos, főleg zsidók által lakott városban és községben a zsidók által lakott házak száza és számos, zsidó kézen levő ipari üzem és műhely, közöttük főleg nagy börgyárak állanak teljesen elpusztítva víz alatt. A legtöbb család éppen hogy az életét mentette meg. A nyomor leirhatatlan.

Külön zsidó segélyakció

A „Hajut” című varsói ujság megállapítja, hogy az árvíz zsidó áldozatainak

helyzete sokkal rosszabb, mint a keresztényeké, minthogy a segélyakciók, amelyek a kormány és Lengyelország társadalma lefolytatnak, nem szolgálják a zsidó kárvallottak javát. Az idézett ujság felhívja a zsidó társadalmat, hogy külön segélyakciót indítson be, hogy a vilnai családok száza és a közeli városok hályék nélkül maradt zsidó tömegei ne legyenek az éhenhalásnak kitéve.

Letland árvíz katasztrófája

Riga, április 30. A Letlandban levő Resice város zsidó negyede katasztrófális árvíz áldozatává esett. A lakosok csak

életüket menthették meg. Egy házban, amely tetőzetéig vízben állott, tíz zsidó gyermek volt, akiknek helyzete reménytelenül vált. A veszedelem pillanataiban sikerült a város rendőrfőnökének és néhány közrendőrnek a gyermekeket megmeníteni.

Moszkva, április 30. Fehér-Oroszország folyóterületein erős árvíz pusztít. A városok közül Minsket érinti legerősebben az árvíz veszedelme. Már napok óta sem a vízvezeték, sem a villany nem dolgozik, a közúti vasut és az üzemek pedig szünetelni kénytelenek. Számos gyár víz alatt áll. A lapok közöttük a jiddis nyelvű „Oktjabr” című napilap is beszüntették megjelenésüket. A város zsidók által lakott, mélyen fekvő részeit evakuálták és a kilakoltatott polgárokat és munkásokat magasabban fekvő városrészekbe helyezték át.

Fehér-Oroszország más, főleg zsidók által lakott városait is elárasztotta az árvíz. Mohibor, Bobinisk, Mozir, Sluzk és más zsidólakta város háza víz alatt állnak.

MAGYAR SZÍNHÁZ MOZGÓ

Május elsejétől mindennap d. u. 3, 5, és 9 órakor

A négy fivér

Hatalmas, tizfelvonásos hangos világsiker

Minden eddigi filmnél százszorosabb erővel, gyönyörű mese keretében, tökéletes zenével mutatja be a világháboruban keresztrefeszített emberiség gyötrelmeit.

Rendezte: JOHN FORD

FŐSZEREPLŐK:

Berle mama MARGARET MANN
A négy fivér JAMES HALL, CHARLES MORTON,
JUNE COLLYER, GEORGE MEEKER

Németországban betiltva! Romániában először!
Helyárak: 10, 20, 30 lej. Este kilenckor is előadás!

OLCSÓ

Gyermek kocsik, biciklik, játékok!
Schuster Emilnél — Cluj

„Tiszteletlenség volna ehhez a programhoz a nemzeti parasztpárti parlament támogatását kérni“ — mondotta Jorga

(Első oldali cikkünk folytatása)

megbizást. Miniszterársai legnagyobb-részt tudományal foglalkozó emberek, akik hosszú évtizedek gyakorlati tapasztalatait fogják a kormány munkája során érvényesíteni. Kormányának komoly célkitűzései vannak a nyugalom és rend helyreállítására s a nemzet életfeltételeinek megjavítására vonatkozólag. Eme célkitűzések megvalósítása adja meg a jelenlegi kormány létjogosultságát.

A Jorga-kormány programja

Programunk legelső pontja: visszaállítani a koronát azon jogaiba, amelyekről, különösen az utóbbi években igyekeztek megfosztani a legfőbb alkotmányos fórumot. Célkitűzésünk a parlamentet nem a politikai pártok meddő küzdelmének színterévé, hanem a nemzet erejének együttműködési fórumává alakítani. Meg fogjuk szüntetni a regionalizmust, a múltnak ezt a szomorú maradványát. Dolgozni fogunk a román nép testi és lelki megújulásáért, ennek megfelelően módosítani fogjuk az egészségügyi törvényt s megszüntetjük az autonóm egészségügyi pénztárt, amelynek működése sok kívánnivalót hagyott maga után. Egységesíteni fogjuk a bukovinai, régi királyságbeli és az erdélyi, jelenleg külön rendszer alapján dolgozó betegsegélyező pénztárakat. A közoktatás terén oda fogunk hatni, hogy az iskola ne legyen többé kulturparaziták kitermelője, akik csak az elégedetlenséget és agitációkat szítanak. Ki akarjuk emelni a közoktatást mai bürokratikus pedantériájából, működésbe téve a komoly nevelő erőket, hogy az iskolák, kezdve a legalacsonyabb foktól, valóban egészséges gondolkodású embereket termeljenek ki.

Dolgozó tisztviselőkre van szükség

A mezőgazdasági munka szolidaritását helyre fogjuk állítani a közigazgatási prefektusok működése és ellenőrzése mellett, akik fel fogják váltani a politikai prefektusokat. Helyre akarjuk állítani a román buza autoritását. Dolgozó tisztviselőkre van szükség az országnak. A gazdasági életnek visszaadjuk azt a szabadságot, amelytől megfosztották a különböző, sokszor alkotmány-ellenes szabályozások, amelyek megbénították a forgalmat. Olcsó hitellel fogjuk megmenteni az uszarakamat-szedők zsákmányává lett parasztságot és ugyancsak olcsó hitellel sietünk a gazdasági termelés többi faktorainak segítségére is. Az állam pénzügyeiben az óvatos és tisztességes gazdálkodás lesz az irányadó, szem előtt tartva a takarékoságot és a közszolgálati ágak racionalizálását. Módosítani fogjuk a jelenlegi költségvetést, amely nemcsak hogy nem felel meg az állam szükségleteinek, de nem egy helyen még a könyvelés elemi szabályait sem respektálja.

Erkölsi purifikációt hirdet Jorga

Első helyet fog elfoglalni munkánkban az erkölsi purifikáció. A bűnöket, akik a közpénzzel felelőtlenül gazdálkodtak, kimélet nélkül meg fogjuk büntetni. (Taps a nemzeti parasztpárt oldalán). Különös figyelemmel leszünk itt a szesz-törvénnyel kapcsolatos visszaélésekre. El fogunk menni odáig, hogy ki fogjuk kutatni bizonyos vagyontulajdonosok eredetét, amelyek elképesztettek és felháborítanak mindenkit. Megszüntetjük az autonóm intézeteket, amelyek megkettőzték a tisztviselők számát és legtöbbször deficitet eredményeztek. Ilyen módon reméljük elérni a külföldi tőke támogatását is, amelyre számítottunk s amelyre szükség van. A közigazgatást le fogjuk egyszerűsíteni s a felesleges bürokratikus hivatalok helyett a helyi közigazgatási szervekre fektetjük a fősúlyt, amelyek eleven kontaktusban állnak a lakossággal. Oda fogok hatni, hogy megszűnjék a közigazgatásban az a rendszer, hogy az emberek egyik rezsimről a másikra változtak.

A hadsereg vonatkozó rész következők után a programban, majd a külpolitika, amelyben a Jorga-kormány béketörekvéseit hangsúlyozza ki.

A program felolvasása után Jorga fel-emelte hangját és a többséghez fordulva a következőket mondotta:

— Ezek után tiszteletlenség volna részemről, hogy az önk támogatását kérem egy olyan programhoz, amely több pontjában ellentétben áll azzal, amit önk gondolnak és amit önk cselekedtek az én többszöri figyelmeztetésem ellenére is, midőn reápolitika helyett egy absztrakt ideológia útját járták, egyre-másra szavazva meg törvények garmadáját, amelyeknek legnagyobb részét kénytelenek leszünk hatályon kívül helyezni.

Ez a tény elváltára készít bennünket, elváltásra, amely ellen én két héten keresztül küzdöttem, annál is inkább, minthogy a többség igen sok tagjához szorosabb kapcsolatok fűznek és mert számíthatam volna jóhiszeműségükre. Arra a javaslatomra azonban, amelyben baráti együttműködést ajánltam fel a nemzeti parasztpártnak önk egy olyan párt partikularizmussal választottak, amely pártatlanul áll az ország történetében. Sorsunkat tehát a nemzet kezébe tesszük le s bizalommal nézünk a választók határozata elé.

A parlament feloszlata és az új választás kiírása

Amikor idáig ért Jorga beszédében, a többségi képviselők soraiban óriási felzúdulás támadt. Egyes képviselők a padokat verték, mások a kormányt abucgolták. Fülükre zajban ment fel Jorga az emelvényre, hogy felolvassa a kétszázszoros királyi dekrétumot, amely a következőképpen hangzik:

1. A választási törvény 4. 11. és 72-ik

paragrafusa, valamint az alkotmány 90-ik szakasza értelmében a jelenlegi törvényhozó testületet feloszlatjuk.

2. Kiírjuk az új választásokat, úgy, ahogy az következik:

Junius 1-én képviselőválasztások, junius 4-én szenátorválasztások, junius 6-án községi és megyei tanácsosok szenátorválasztása, junius 8-án a mezőgazdasági, valamint a kereskedelmi és iparkamarák szenátor választása.

Jorga ezután elhagyta az üléstermet. Egyes többségi képviselők magukból kikelve ordították: — Ez Argetoianu diktatúrája! Éljen Spanyolország!

A nemzeti parasztpárt arcul-csapásnak tekinti a feloszlata

Felajzott hangulatban, általános izgalom közepette hagyták el a képviselők az üléstermet, hangosan kommentálva a történeteket. A nemzeti parasztpárt arculcsapásnak tekinti azt a módot, ahogyan a parlament feloszlata történt. A párt vezetősége azonnal összeült a klub helyiségében, ahol Maniu tartott heves beszédet a Jorga-kormány ellen. A pártvezérek között megindultak a lázas tárgyalások a választásokra vonatkozólag. A legújabb verziók szerint a nemzeti parasztpárt a kisebbségek, a Jorga-kormány pedig George Bratianu és dr. Lupu felé orientálódik.

Milyen legyen az otthonom?

Megnyitották az otthon kiállítást Kolozsváron

Cluj-Kolozsvár, április 30. Eredeti és okos ötlet volt megrendezni Kolozsváron, az ország rész fővárosában az otthon szemléltető kiállítását. „Milyen legyen az otthonom?” Milyen legyen, ha azt akarom, hogy jó materiálból való, tartós butor álljon otthoni környezetemben, ha azt akarom, hogy kényelmet nyújtson és egyben vonalvezetésével, színeivel és fényével harmoniát plántáljon belém. Milyen legyen a szőnyeg, hogy megszeressem otthonomat, milyen legyen a csipke, hogy gyöngéséget érezek saját fészkembem, milyen legyen a függöny, széles, levegőt bebocsátó ablakaimon, milyen legyen az üveg, az edény, az ezüst, a konyhafelszerelés? Milyenek legyenek butorom szövegei, milyenek legyenek párnáim és csipkém és terítőim? Hogyan lehet összhangba hozni a sportot, egy magasabb-

rendű kényelemszeretetet, az izlést néhány fal között? Ezekre ad választ a vármegyeházban rendezett kiállítás, amelyet ma délelőtt a vármegye és a város előkelőségei előtt nyitott meg Tuffli Richárd alpolgármester.

Csupa fény és melegség árad a főleg erdélyi ipari és művészi termékekből álló otthon kiállításból és voltak, akik éppen ezt a fényűzést kifogásolták benne. A teljes leegyszerűsítés és a pusztá gyakorlatiasságot várták a kiállítástól. Azonban — ahogy azt Paukerow Leonard, a rendezőség nevében a megnyitói beszéd során kifejtette, — a kiállításnak egy magasabbrendű célja is van: megmutatni, hogy a fejlődésnek ide kell eljutnia. A kiállított butorok, iparművészeti tárgyak, csillárok és porcellánok, csipkék, bábuk materiája a legválogatottabban

AZ **A B C**

olcsó textiláruház új árai

a „Milyen legyen az otthonom“ kiállítás tartama alatt
1931 április 30-tól, 1931 május 10-ig

Fehérnemű batiszt minden színben	13 lejmétere
Mintás ruha crepp	16 " "
Szintartó voilok	20 " "
Fehérnemű vászon	18 " "
Ágynemű vászon	33, 39 " "
Damast, 90 cm széles, ágyneműnek	45 " "
Mintás műselyem	38 " "
Ivette selyem maradékok	60 " "
Tiszta gyapú női ruhaszövet	120, 135 " "
Garnitúra, 1 abrosz szalvétáival	128 " "
Frottir törülköző	28 " "

Női ruháselymek óriási választékban

CLUJ, Strada General Neculcea (volt Korniss ucca) 1.

Bejárat a kapu alatt!

COSMOS

(DR. SZÖNYI GÉZA)

CALEA REGELE FERDINAND

8

könyvterjesztő útján bármilyen nyelvű szépirodalmi és tudományos könyv megrendelhető.

elsörendű. A ciráda, az izléstelen balaszt, a fölösleges díszítés elmaradt. A modern ember azt akarja, hogy a környezetében valamiféle kollektívizmus érvényesüljön: a kifinomodott egyszerűség. A kultúra javai is benne legyenek a ma és a jövő ember környezetében.

Nagy szerepet juttattak a kiállításon a sportnak, a kiállítási tárgyaknak, a fürdő berendezéseknek, a háztartás modern és leegyszerűsített kellékeinek. Villamos mosógépek, gramofonok, rádiók és sok-sok fajtája az otthonban hasznosítható dolgoknak. Plasztikus mutatja a kiállítás, mennyi önbecsülést, mennyi egészséget, mennyi felhalmozódó-energiát jelent a szép és racionálisan berendezett otthon.

A megnyitói nagy közönség előtt ment végbe, de a látogatók száma délután gyarapodott. A prefektúra háza megélték és sokan, akik látták a kiállítást, élményszerű benyomásokkal távoztak. És sokan voltak, akik szívesen rendezték volna be már a májusi negyede a kiállítás szobáiból otthonukat. Sokunknak jobb időkre kell ezt elhalasztanunk. (sz. i.)

Kolozsváron még nem látott atrakciót nyújtott Cochet világbajnok játéka

Cluj-Kolozsvár, április 30. (Az Uj Kelet tudósítójától). Kolozsvár sportéletének kétségtelenül kiemelkedő eseménye volt a mai nap, amikor Cochet európai teniszbajnok és fiatal partnere, Merlin vettek részt a KAC teniszversenyén. A kedvezőtlen, hűvös idő ellenére is szépszámu közönség nézte végig a mindvégig élvezetes játékot.

A verseny délután négy órakor vette kezdetét a KAC magyarceai teniszpályáján. Először Merlin, Cochet kitűnő partnere és Cantacuzino herceg lépett a pályára. A fiatal francia játékos különösen bámulatos gyorsaságával tűnt ki. Cantacuzino herceg azonban méltó ellenfele volt a kitűnő Merlinnek, aki hét szettben, 7:5, 6:3 arányban győzte román ellenfelét.

— Cochet—Misu 6:4, 6:2. Érthető lázas várakozás előzte meg Cochet bemutatkozását, aki valóban ragyogó klasszist képvisel. Főlegyes biztonság, mesteri labdakezelés és elegancia jellemzi játékát. Misu eleinte nehézkesen mozgott a pályán, de később kissé erőre kapott, de így sem volt ellenfele Cochetnek.

Cochet, Merlin—Misu, Botez 6:2, 6:0. A férfi párosban nyújtottak valóban briliáns teniszjátékot a franciák. Merlin hihetetlen fürgeséggel és ragyogó necc-játékkal parizotta a román pár legszebb akcióit, míg Cochet művészi technikával, nyugodt eleganciával mutatta be mesteri játékát. Misu biztosabb játéka mellett Botez stílusos játékot produkált.

Cochet, Merlin—Gróf Zichy, Balázs (Budapest) 6:0 6:0. A magyar játékosok az első szettben kénytelenek voltak teljesen megadni magukat a franciák abszolút fölényes játékával szemben és az első szettet 6:0 arányban veszítették el. A második szettben már több biztonsággal és nagyobb lendülettel játszanak és két gémét sikerült kicsikarniok a franciáktól.

A nagyszerű francia versenyzőt a kolozsvári sporttársadalom meleg szeretettel fogadta. Csütörtök délelben a KAC klubban bankettet adtak Cochet tiszteletére. Kellemesen lepte meg a világbajnokot, Herskő Béla, a lelkes sportember, a City illatszertár tulajdonosa, aki illatszerekből álló, szép csomagot küldött Cochetnek ajándékká.

— Az Európa-bizottság május 16-án kezdi tárgyalni a gazdasági kérdéseket. Genfből jelentik: Sir Erik Drummond nép-szövetségi főtitkár ma közölte a szovjet-kormánnyal, hogy az Európa-bizottság május 16-án kezdi tárgyalni a gazdasági jellegű kérdéseket.

Szociális

Erdély

Cluj-Kolozsvár Kelet tudósítójától. A mánia egész való tekintet nélkül az ország megalakítása és Kisenevben, Cluj-Kolozsváron egyidőben zsidóság vezetői között s végre sikerült ben a zsidóság közös nevezőre dekében.

Kolozsváron sok már siker Erdély zsidóság belátta azt, kulturális és gazdasági parancsok országos zsidó kitását.

Az Országos szervezete május 9 órakor a kolozsvári nagy tanácsalaki gyűlés megmozdulásra zsidóság, de a jobb városok reprezentánsait, külön gyűlés dokkolta az időt az vezet megalakított, hogy minden értelmű volna érdekeik felé.

A legutóbbi ötöta meglepetésszerűen egymást szembe fordított felosztás kerül az új választásokban, de valamennyi politikai párt, ténnyel, módon fog megselestevel. Erdélyi felkészültek sok. Az, aki csak a rókák sajátmagy dekeivel és jövő választhat, az amely a maga saját egyedül és méltóságát veszélyeztetett ezért nem kétszombat esti a öntudatos kolozsváriak. Az alakuló Zsidó Párt előzetes tesz a pártrol és a jelenleg sor kerülni az ördélyrészi tagozat majd az ország vezetői ideiglenesen megalkotni az

A Vende Szövetség megáll

Egy p...
sö...

SCHUL...

O...

Szövö...

ORADEA, S...

Művészi pe...

gobelinel...

Vidéki rende...

san és po...

Leszállított árak mellett, vegyileg fest, tisztít „UNIO“ Cluj

Szombaton este alakul meg az Országos Zsidó Párt erdélyi szervezete

Erdély zsidóságának minden árnyalata részt vesz az alakuló gyűlésen

Cluj-Kolozsvár, április 30. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Napok óta Románia egész zsidósága, pártáryalatra való tekintet nélkül, lázasan szerveződik az országos egységes Zsidó Párt megalakítása érdekében. Bukarestben, Kísenevben, Csernovicban és Kolozsváron egyidőben folynak a tanácskozások a zsidóság különböző rétegeinek vezetői között s az eddigi jelek szerint végre sikerült valamennyi országrészben a zsidóság különböző árnyalatait közös nevezőre hozni a Zsidó Párt érdekében.

Kolozsváron az előkészítő tárgyalások már sikeresen be is fejeződtek. Erdély zsidóságának minden csoportja belátta azt, hogy politikai, vallási, kulturális és gazdasági érdekeinek védelme parancsoló szükségé tesz az országos zsidó politikai párt megalakítását.

Az Országos Zsidó Párt erdélyrészi szervezete május 2-án szombaton este 9 órakor a kolozsvári neológ hitközség nagy tanácstermében tartja meg alakuló gyűlését és erre a sorsdöntő megmozdulásra nemcsak a kolozsvári zsidóság, de Erdély valamennyi nagyobb városának zsidósága is elküldi reprezentánsait. A szombat esti alakuló gyűlés dokumentálása lesz annak, hogy Erdély zsidósága is elérkezettnek látta az időt az egységes politikai szervezet megalakítására és belátta azt, hogy minden további halogatás egyértelmű volna a zsidóság életbevágó érdekeinek feláldozásával.

A legutóbbi nagy politikai fordulat óta meglepetésszerű gyorsassággal követik egymást az események. A parlamentet feloszlatták, nemsokára sor kerül az új választásokra és az ország valamennyi polgárának újra hitet kell tennie amellett, hogy kiket és milyen módon fog megbizni érdekeinek képviseletével. Erdély zsidóságát nem érhetik felkészületlenül az új választások. Az, aki csak egy személynit is törődik saját maga, családjá és népe érdekeivel és jövőjével, egyetlen utat választhat, az egységes Zsidó Pártot, amely a maga számbeli és erkölcsi erejével egyedül fog tudni eredményesen és méltóságteljesen sikra szállni a veszélyeztetett zsidó érdekekért. Eppen ezért nem kételkedünk abban, hogy a szombat esti alakuló gyűlésen minden öntudatos kolozsvári zsidó meg fog jelenni.

Az alakuló gyűlésen az Országos Zsidó Párt előkészítő bizottsága jelentést tesz a párt előkészítő munkálatairól és a jelenlegi helyzetről. Ezután fog sor kerülni az Országos Zsidó Párt erdélyrészi tagozatának megalakítására, majd az országrészi és központi szervezetek ideiglenes szabályzatát fogja megalkotni az értekezlet. Meg fogja

választani a szombat esti gyűlés az ideiglenes országrészi vezetőséget és ki fogja jelölni azokat a tagokat, akiket az erdélyi zsidóság kiküld az ideiglenes bukaresti bizottságba. Bukarestben az országos Zsidó Párt

ideiglenes bizottsága, amelyben mind a négy országrész bedelegálja a maga megbízottait, május 4-én hétfőn tartja meg első ülését és ezen az ülésen fogják elhatározni az Országos Zsidó Párt megalakítását.

„Négyszáz milliót fogunk megtakarítani, ha kitakarítom a közoktatásügyi minisztérium Augiá-istállóját“

Jorga el fogja törölni azokat a vizsgákat, amelyek kereseti lehetőségeket nyújtanak egyeseknek

Bucuresti-Bukarest, április 30. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Jorga miniszterelnök intervjut adott a Curentulnak a közoktatásügyi minisztériumban talált állapotokról. Jorga kijelenti, hogy valósággal tragikus örökséget vett át Costachescutól, akinek nemes intencióiról meg van győződve, de aki nem sokat segíthetett, mert nem volt szabad. A pártpolitika, a különböző kormányok protekciós rendszere talán

egy minisztériumot sem mételezett meg annyira, mint a közoktatásügyit, amelyben sok helyen megdöbbentő dolgokat tapasztalt. Rendszertelen gazdálkodás jellemzi főként ezt az Augiá istállóját, amelyet igyekezni fog mielőbb kellekép kiseperni. Amit eddig konstatált, mindannak megváltoztatásával 400 millió lej megtakarítást fog elérni.

A kolozsvári előkészítő bizottság a szombat esti alakuló gyűlésre meghívót bocsátott ki, amelyet dr. Fischer József kamarai képviselő, az E. Zs. N. Sz. elnöke, Heves Vilmos mérnök, a pártönkivüli zsidóság csoportjának megbízottja, Léb Miksa, a kolozsvári ortodox hitközség alelnöke és Szenes Károly, a kolozsvári neolog hitközség alelnöke irtak alá jelölve annak, hogy a párt megalakulásának előkészületeiben valóban a zsidóság minden árnyalata részt vesz s a megalakítandó párt tényleg a zsidóság egyetemét fogja képviselni.

Ha a többi minisztériumban is sikerül ilyen irányban rendet teremtenie akkor a költségvetés terheit jelentékeny mértékben fogja majd enyhíteni. Hibásnak tartja a tanárok ugynevezett kapacitási vizsgáinak, továbbá a bacca-laureatusi vizsgáknak jelenlegi rendszerét. Nem szabad lehetővé tenni, hogy ezek a vizsgák bárki számára is kereseti lehetőséget nyújtsanak.

A temesvári városi tanács ülésén dr. Nobel Sándor tiltakozott az ellen, hogy a város adjon a politechnikumnak szubvenciót

A Zs. N. Sz. alelnöke követelte, hogy addig ne juttassanak szubvenciót a főiskolának, míg a zsidó diákok tanulmányi nyugalmát nem biztosítják

Timisoara-Temesvár, április 30. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Emlékeztetes, hogy a temesvári politechnikum a legutóbbi időben is napirenden voltak a zsidóverések. A főiskolának csak két zsidó diákja van, de ezeket is a legbrutálisabb esz-

közökkel gátolják meg tanulmányaik elvégzésében. Az E. Zs. N. Sz. elnöke, dr. Vermes Ernő nemrégben a temesvári ipar- és kereskedelmi kamara ülésén erőlyeshangu felszólalásában tiltakozott az ellen, hogy a kamara szubvenciót adjon

annak a műegyetemnek, amelynek diákjai között a zsidók nem folytathatják tanulmányaikat. Az ipar- és kereskedelmi kamara Vermes felszólalását el is fogadta és a kamara azzal a megjegyzéssel folyósította a szubvenciót, hogy amennyiben a zsidóverések nem szűnnek meg, a jövő évben a Politechnika nem részesül a kamara részéről segélyben.

Vermes dr. felszólalását most a temesvári városi tanács ülésén ismételte meg dr. Nobel Sándor, az E. Zs. N. Sz. társelnöke. A városi költségvetés vitájához szölt hozzá dr. Nobel Sándor. Elmondta, hogy a temesvári műegyetem előkészítő évére az idén két zsidó diák iratkozott be, akiket sorozatos bántalmak értek. Ez a két diák csak két százalékat képezi az előkészítő év diákjai számának, de a diákok ezt a minimális létszámot sem engedélyezik. Nem engedhető meg, hogy azok a diákok, akik ennek a városnak tanulni vágyó fijaságát kényszerítik arra, hogy óriási anyagi és energiabeli áldozatok árán külföldön folytassák tanulmányukat, szubvencióban részesüljenek a város részéről. Indítványozza, hogy a város tagadja meg a szubvenciót a Politechnikumtól mindaddig, míg zsidó diákok ott nem folytathatják bántatlanul tanulmányaikat.

Nobel Sándor felszólalása óriási vihart vert fel a városi tanácsban. Dr. Balta polgármester ellenvéleményt nyújtott Nobel Sándorral szemben és hangsúlyozta, hogy a zsidó diákok egyetemi tanulmányai ellen nemcsak Temesváron, hanem az egész világon tiltakoznak a keresztény diákok. Végül számos felszólalás után a városi tanács úgy döntött, hogy a szombaton Temesváron tartózkodó Jorga professzor elé fogják terjeszteni a kérdést és az ő állásfoglalásától teszik függővé, hogy a temesvári Politechnikumnak folyósítják-e a szubvenciót, vagy nem.

Nagy tavaszi jubileumi vásár a

KALAP KIRÁLY

CÉGNEL, CLUJ, PIATA UNIRII 24. SZÁM

Soha sem látott olesó áron vásárolhat: kalapot, fehérmüt, nyakkendőt, soknit, kesztyüt és minden más férfidiviteiket.

MUTATVÁNYÁRAK:

I-a gyapjukalap divatformákban és divatszinekbén	150 lejtől
Finom pehelykönnyű kalap	175 lejtől
I-a nyulszőrkalap elsőrangú kivitelben	485 lejtől
I-a nyulszőrkalap pehely könnyű	420 lejtől
I-a puplin ing (egészen puplinból) 2 gallérral	300 lejtől
I-a puplin ing kombinálva 2 gallérral	270 lejtől
I-a Oxford ing 2 gallérral	300 lejtől
I-a Oxford sport-ing	260 lejtől

valamint a többi itt egyenként fel nem sorolható cikkek, szerzőciósan olesó árakban. A jubileumi vásár alkalmával inganyagok méterszámra is kaphatók.

Jöjjön üzletembe, győződjön meg és vásároljon!

A Vendéglősök Országos Szövetségével létesített megállapodás szerint

Egy pohár világos sör 8 Lej

SCHULHOF EMILNÉ

ORIENT

Szövömművészeti Iskola

ORADEA, Str. Ep. Ciorogariu 14

Művészeti perzsaszőnyegek, szövött gobelinek, külföldi fonalak

Vidéki rendelések utánvétellel gyorsan és pontosan eszközöltetnek

világmarika megóvja Ont a nemi betegségek-től.

„OLLA“

GUM.?

MOS
I GÉZA)
ERDINAND

parányon nyel-
dományos könyv
etű.

izléstelen balaszt.
maradt. A modern
a környezetében
us érvényesüljön:
úség. A kultúra
a ma és a jövő

ak a kiállításon a
gyaknak, a fürdő
tartás modern és
einek. Villamos
rádiók és sokan
ban hasznosítható
mutatja a ki-
est, mennyi egész-
szódó-energiát je-
isan berendezett

önség előtt ment
száma délután
ra háza megélt-
tták a kiállítást,
kkal távoztak. És
vesen rendezték
i negyede a ki-
ukat. Sokunknak
alasztanunk.
(sz. i.)

**ég nem lá-
jtott Cöchet
játéka**

30. (Az Uj Ke-
vár sportéletének
eseménye volt a
európai tennisz-
re, Merlin vettek
enyén. A kedve-
ére is szépszámu
mindvégig élvez-

gy órákor vette
aruceai tennisz-
n. Cochet kitűnő
herceg léptek a
játékos különö-
sásával tünt ki.
nban méltó ellen-
nek, aki hét szett-
a győzte román

6:2. Érthető lá-
g Cochet bemutat-
agyógó klasszist
nság, mesteri lab-
jellemzi játékát.
n mozgott a pá-
őre kapott, de így
etnek.

1. Botez 6:2, 6:0.
ttak valóban bril-
franciák. Merlin
és ragyogó necc-
mán pár legszebb
vészí technikával.
utatta be mesteri
b játéka mellett
roduktát.

f Zichy. Balázs
magyar játékosok
enek voltak telje-
franciák abszolút
nben és az első
vesztették el. A
több biztonsággal
játékosnak és két
ók a franciáktól.

ia versenyzőt a
lom meleg szere-
ök délben a KAC
k Cochet tisztele-
meg a világbajnok
nes sportember, a
donosa, aki illat-
esomagot küldött

ág május 16-án
lasági kérdéseket.
rik Drummond nép
közölte a szovjet-
Európa-bizottság
yalni a gazdasági

Cluj

A zsidó Petschauer Attila, a „legjobb magyar vivó“ levonta a vasárnapi sportbotrány konzekvenciáit

Petschauer Attila nyilatkozatban jelentette ki, hogy többé nem vesz részt versenyen. Mit jelentenek a zsidók a magyarországi sportnak és mivel hálálják meg ezt a hivatalos magyar sportkörök

Cluj-Kolozsvár, április 30. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Ami várható volt, bekövetkezett. Petschauer Attila, a világ egyik legnagyobb vivóbajnoka sorozatos magyarországi elgáncsolásai miatt elhatározta, hogy követi hasonló sorsu elődjének dr. Fuchs Jenőnek példáját és nem vesz részt többet magyarországi vivóversenyen.

A magyarországi zsidók számára mély tanulság rejlik Petschauer mellőzésében. A magyar kormány sem csinál titkot belőle, hogy a nemzeti sport fejlesztését politikai programmá tette, hogy a magyar sportnak nemzetközi viszonylatban való kétségtelen elismertségével és tagadhatatlan tekintélyével

bizonyos propagandisztikus célokat akar elérni.

A kormány milliárdokat investál sportintézményekbe. Valósággal lovagi tornákra hívja össze a világ népeit, amelyeken a magyar sport preponderanciáját akarja dokumentálni. És kétségtelen, hogy a békeidőkben is nagy eredményeket produkáló magyar sport az utóbbi tíz évben a hivatalos körök jelentős támogatása folytán hatalmas lépésekkel tör előre és nincs olyan sportág, amelyben a magyarok nemzetközi sikereikkel ne dicsekedhettek.

Ezekből az eredményekből becsültes munkával és megbecsültebb hazafiasággal a zsidók is kiveszik a részüket.

Tulaz nélkül állíthatjuk, hogy a legnagyobb sportfenomenének nevei között többnyire zsidókkal találkoztunk.

Futballban, atlétikában, uszásban, tenniszben és vívásban a magyar arénák hemzsegnének a zsidóktól, nem szólva a sportmecenásokról, akik néhez pénzzel segítik elő a magyar sport előretörését. És ugyanakkor, midőnezek a zsidók a kormány sportpolitikáját a legnagyobb sikerrel viszik keresztül a külföldön azzal, hogy bajnoki pálmákat hoznak haza, hogy szerepléseik nyomán a világvárosok sportarénáira felszalad a magyar nemzeti lobogó, belföldön a legnagyobb ellenőrzés veszi el a kedvüket a mérkőzésektől. A magyar sportkörök ugyanakkor, midőn külföldi sikereik nagyrészt a zsidóknak köszönhetik,

otthon antiszemita jelszavakkal manővereznek és a zsidó versenyzőket a leib línggyesületek tizenhárompróbas magyarjaival szemben háttérbeszorítják.

A Petschauer-Pillér eset a legpregnansabb példája ennek a politikának. Petschauer, aki még ma is a „legjobb magyar vivó“ nevével viseli, a pesti lapokban adott nyilatkozatában kijelentette, hogy többet az ország határain

INGYENTÜZIFÁT

még nem kaphat, ellenben 65 lejért házhoz szállít Önnök egy mázsa aprított tiszta bükkszász tűzifát a

FISCHER-FATELEP

TELEFON 1300

Strada Enescu 15 (Gyufagyár u.)

belül nem vesz kardot a kezébe. Minden kommentárnál ékebben beszél Petschauer Attila nyilatkozata:

— A vasárnapi események után

végleg megérlelődött bennem az az elhatározás, hogy magyarországi versenyen többé nem veszek kardot a kezembe. Ugyilátszik, én magyar kardbajnok nem lehetek.

Ugyanigy vesztettem el két évvel ezelőtt, 1929-ben a bajnokságot, amikor négy-négy állás után Kabost hirdették ki győztesnek. Ilyen előzmények után most jó formám ellenére sem akartam indulni és csak a sok rábeszélés következtében adtam le nevezésemet. Semmiféle óvással nem élek. Az eredménybe belenyugsom. De végérvényesen elhatároztam, hogy magyarországi versenyen nem veszek kardot a kezembe. Ez nem gyávaság, nem megfutamodás, csak belátása annak a ténynek, hogy az én idegeim ezt a hajszát nem bírják tovább.

— Az az antagonizmus, ami sokak részéről Amszterdam előtt fennállott velem szemben, az olimpiász után sem

mulott el. Már akkor is vissza akartam vonulni és csak dr. Rakovszky Iván, a Vivószövetség elnökének rábeszélésére nem szakítottam meg versenyzői pályafutásomat.

— Hány éve versenyez?

— Tíz éve. És soha magyar bajnok még nem lehettem! Ugyiszlóván az egyetlen nagy verseny, amelyet idehaza megnyerhettem, 1928-ban zajlott le, „a legjobb magyar kardvivó“ címéért. Ez a cím négy évre szól, 1932-ig. Ugyilátszik nem nézik jó szemmel, hogy e címen kívül mást is megnyerhessek.

— Sziveskedjék megírni, hogy

már a májusi Bécsben tartandó Európa-bajnokságon sem veszek részt.

Anyira hatása alatt vagyok a kardbajnokságon történekmek, hogy a magyar színek védelmében ilyen lelkiállapotban nem tudnám teljes képességeimet kifejteni.

— Egyébként úgy látom, hogy „sor-sommal“ nem vagyok egyedül.

Ott volt Fuchs Jenő is, aki odakint kétszer nyert világbajnokságot Magyarországnak,

idehaza pedig sohasem tudott versenyzni...

Valószínűnek tartjuk, hogy a vivószövetség meg fogja tenni a lépéseket arra, hogy Petschauer Attilát elhatározásától visszatartsa. Az egész magyar sportközönség érdeklődéssel várja a nem mindennapos sportbotrány fejleményeit.

Szünet a madeirai harcokban

Cáfolják a véres összetűzéseket és zavargásokat

London, április 30. Lisszaboni jelentés szerint a madeirai harcokban újabb szünet állott be.

Szokratáviro jelentések közlik, hogy a Curlew és a London angol cirkálók még Funchal kikötője előtt horgonyoznak, hogy menekülő külföldieket ve-

hessenek fedélzetükre.

A portugál kormány kommunikéje hangoztatja, hogy Madeirán kívül az egész országban rend és nyugalom uralkodik. Cáfolják a véres összetűzéseket és zavargásokat.

Briand nem jelölteti magát a francia elnökválasztáson

Doumer szenátusi elnök avanszált a baloldal jelöltjévé

Párizs, április 30. Briand kijelentette, hogy ragaszkodik a külügyminiszterséghez és nem jelölteti magát az elnökválasztáson.

Doumer szenátusi elnök így a baloldali jelöltjévé avanszált s vele szemben a jobboldal valószínűleg Maginot hadügyminisztert, esetleg Marnot sze-

nátort lépteti fel.

Párizs, április 30. A francia minisztertanács elfogadta a Briand által előterjesztendő Európa gazdasági újjászervezésére vonatkozó tervezetet.

Briand a tervet május 15-én fogja részletesen ismertetni az Európa-konferencia ülésén Genfben.

Politikai harc támadt Kürten kivégzése körül

Berlin, április 30. A halálraítélt düsseldorfi tömeggyilkos kivégzése körül támadt vita heves politikai küzdelemmé változott. A baloldali pártok azt követelik, hogy a porosz kormány ebben az esetben is feltétlenül tartson ki az egy év előtt hozott határozata mellett, amely szerint több halálos ítéletet nem hajtat végre, ezzel szemben a jobboldali pártok és lapjaik szenvedélyes hangon követelik a halálos ítélet végrehajtását. A jobboldali pártok jól tudják, hogy a kérdés kiélezésével kényelmetlen helyzetbe hozzák a porosz kormányt, mert ha a szociáldemokraták éppen ebben a krassz esetben akarnák bebizonyítani, hogy milyen komolyan veszik a halálos ítéletek végrehajtása elleni küzdelmet, akkor ellentétbe kerülnek a centrummal, amely sajtójában a halálos ítélet végrehajtása mellett foglalt állást. Poroszország igazságügyminisztere. Schmidt, centrupárti politikus, aki tehát elsősorban viseli a felelősséget a

döntésért. A szociáldemokraták és a centrum együttműködésével áll és bukik a mai porosz kormányrendszer s ezért a jobboldali pártok abban az irányban dolgoznak, hogy a Kürten-ügy kiélezésével elérjék azt, amit a népszavazás útján nem tudtak, tudni-illek, hogy szétrobbantsák a szociáldemokrata-polgári koalíciót s ezen az uton elérjék a Landtag feloszlását. Ez a számítás előreláthatólag nem válik be, mert a szociáldemokraták, akik legutóbb a páncélos cirkálók kérdésében bebizonyították, hogy az állam érdekeit a pártérdekek fölé helyezik, az utolsó pillanatban bizonyára a Kürten-ügyben is feláldozzák elvi állásfoglalásukat a magasabb érdek kedvéért. Valószínűleg úgy fogják áthidalni a dolgot, hogy formulát találnak, amely szerint Kürten esete borzalmaság tekintetében páratlanul áll a bűnügyek történetében s ezért kétségenfelül áll, hogy az ilyen borzalmas esetben a halálos ítélet jogos eszköze az emberi

HECHT KALAPÜZEM

Cluj, Cal. Reg. Ferdinand (a nagy hid mellett). Fiók: Dej, Calea Traian 9. szám. Engros osztály felhagyása miatt a felhalmozódott raktárkészletét

elárulítja gyári áron női kalapokat és kellékeket

Férfi és női kalapok formálása, festése és tisztítása szakszzerűen és jutányosan eszközöltetnek.

igazságszolgáltatásnak.

Egyébként a döntést már a közeli napokban várják s düsseldorfi jelentések szerint az esküdtbírók elnöke s az államügyész is a kivégzés mellett foglaltak állást.

Nagyszabású társadalmi akció a zsidó árvák érdekében

Jelentette az Uj Kelet az Erdélyi Zsidó Árvagondozó Cluji Helyi Csoportjának tudósítása alapján azt, hogy az Egyesület nagyszabású szervező akciót akar lebonyolítani. A tudósítás élénken megindokolta ennek a szervező akciónak a szükségességét és szociális szempontból való fontosságát.

A leromlott gazdasági viszonyok az özvegyeket sújtják legjobban, akik a legnagyobb nyomorban sínylődvé, gyermekeik mindennapi kenyeréről sem tudnak gondoskodni. Segélykiáltásuk csupán az Árvagondozó Egyesületig jut el és ezt nem látják, se nem hallják mindazok, kik évek óta távol tartják magukat és a szervezet munkája iránt nem érdeklődnek. Nem tehetjük azt, hogy éppen most a megpróbáltatás óráiban hagyjuk el őket és a segédkezt megvonjuk tőlük! Meg kell mentenünk ezen fiatal generációt és a társadalom hasznos tagjaivá neveljük!

A zsidó társadalom hagyományos szolidaritása kell megnyilatkozzék az Árvagondozónak most meginduló akciójában. Tartsa mindenki elsőrendű emberi és zsidó kötelességének, hogy tagul lépjen be ebbe a nemeselelű egyesületbe és csekély — de az összességben jelentős — adományával segítse az arra szorultakat. Kérjük az Egyesült azon tagjait, akik az utóbbi időben redukáltak, hogy emeljék fel tagdíjukat vagyoni viszonyaiknak megfelelően.

Az Árvagondozó Egyesület már több ízben bebizonyította, hogy az árva gyermekek sorsáról mindaddig gondoskodik, míg jövőjüket biztosítva látja. Legutóbb ünnepélyes keretek között egy árva kisleányt adott férjhez és így igyekezett ennek egzisztenciáját biztosítani. Az Egyesület az árvák mindenirányú szükségleteiről igyekszik gondoskodni. Koszt, ellátás, oktatás, ruházati, lakás és gépsegélyeket. Ezenkívül minden esztendőben megrendezi nyaralású akcióját és így igyekszik az árvák egészségét helyreállítani, mely a nyomor következtében megrongálódott.

Jövedelmének csökkenése folytán ezen kötelezettségeinek a jövőben csak úgy tehet eleget, ha a társadalom összes tagjai összefognak az árvák érdekében kitűzött cél megvalósításáért és végre igazsá válik az Egyesület régi jelszava: „Ne legyen Kolozsvárt zsidó család, aki az Árvagondozó Helyi Csoportjának tagja ne lenne.

Ki volt a legelső, legnagyobb magyar költő? Balassa Bálint, akihez fogható a saját századában talán a világirodalomban nincsen. Balassa Bálint összes művei két kötetben 796 oldalon mélyen lezárt áron 180 lejért kapható Lepage-nál, Cluj. Vidékre utárvétellel portómentesen. Kérje az árleszállítások jegyzékét.

A Vendéglősök Országos Szövetségével létesített megállapodás szerint

Egy pohár rendes világos sör 8 Lei

Az UJ KELET
bánsági
Főszekeresz
Felelős szer
Bukare
Hátszeg Er
Cikkeink után
megjelölés

— Lapunk
közbeeső hivate
vasárnap regge
meg.

— Helybenha
a tiszazugi ha
ról jelentik: A
nap délután h
zugi arzénes g
nak ügyében. H
elsőfoku bírós
fogytiglani feg
zsef büntetését
A kuriai ítélet
jogerősen hal
Lászlóné és öz
Életfogytiglani
ítélet Szabó Lás
nét.

— Ezernyolc
Kinában. Lond
jelentés szerint
maguk előtt t
ban a biztonság
dákát. Vezérük
díjat tüztek ki
megtisztított te
alat 1800 fog
kaptak le.

— Epe- és m
sárgaság esetél
József keserüv
sét élenkebb te

— A dr. Rótt
verekedés a bír
a kolozsvári M
kolozsvári gr
hagyta a fiatal
portréja. A Mi
gus levelezésél
gyesi Ált. Takk
Willer Józsefet
rehabilitálni, Z
Andort egy tíz
miatt. Fejér Gá
mozik készülné
vári Pallas-bar
ciós cikkek olv
friss számában
ja nivós és érd
Erdélyi Futár
ható. Kiadóhiv

— Ujra Kem
köztársaság el
tik: Angorabá
össze a török
válassza az á
tesen ujra Kem
elnökké, aki is
a kormányalak

Autó

A Kellenber
gép az, amivel
meo, Daimler, u
motorjuk bent
közösrülük ki,
nyugodt járás
ugy érhetjük u
csiknál, ha a
hogy a megov
svájci gyártma
közösrültejük.

Az itten do
peknek a pon
miliméter. —
gépnek ellenbe
ezen gépnek a
hatóságát az
autógyarak ki
foznak.

Ez vezette a
AUTÓJAVÍTÓ
FERDINAND
a mai nehézs
nagy anyagi
Kellenberger
pel fejlesztett
műhelyét, me
donosok azon
hogy a legpre
a legolcsóbb a
kért az ellens

HIREK

Az UJ KELET az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja

Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc
Bukaresti szerkesztőség:

Hátszeg Ernő, Str. Cobălcescu 54
Cikkeink utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

— Lapunk legközelebbi száma — a közbeeső hivatalos munkaszünet miatt — vasárnap reggel a rendes időben jelenik meg.

— Helybenhagyta a budapesti Kuria a a tiszazugi halálos ítéleteket. Budapest-ről jelentik: A Kuria Finkel-tanácsa tegnap délután hirdette ki ítéletét a tiszazugi arzenes gyilkosok utolsó csoportjának ügyében. Ez az ítélet megerősíti az elsőfokú bíróság ítéletét, csak az életfogytiglani fegyházra ítélte Madarász József büntetését mérsékli 15 évi fegyházra. A kuriai ítélet szerint tehát most már jogerősen halálra van ítélve Szabó Lászlóné és övegye Csordás Bálintné. Életfogytiglani fegyházal sújtja ez az ítélet Szabó Lászlót és Madarász József-nét.

— Ezernyolcszáz banditát nyakaztak le Kinában. Londonból jelentik: Nankingi jelentés szerint a kínai kormánycsapatok maguk előtt üldözik Hau-pej tartományban a biztonságot veszélyeztető kínai bandákat. Vezérük fejére 100 ezer dollár vérdíjat tűztek ki. A kormánycsapatok által megtisztított területen az utóbbi hónap alatt 1800 fogságba esett banditát nyakaztak le.

— Epe- és májbetegségeknél, epekő és sárgaság eseteiben a természetes Ferenc József keserűviz a hasi szervek működését élénkebb tevékenységre serkenti.

— A dr. Róth Hugó és Öhlmacher-féle verekedés a bíróság előtt; Teljes a káosz a kolozsvári Magyar Színház körül; A kolozsvári görkissasszony-feleség ott-hagyta a fiatal báró urat; Aradi Victor portréja, A Minerva biztosító terrorisztikus levelezése; Hogyan uszott el a Medgyesi Ált. Takarékpénztár 28 milliója, Willer József a páciensei nem akarják rehabilitálni, Zöldhelyi Anna perli Kun Andort egy tizezer lejes hamis csekk miatt, Fejér Gábor pere a Bancarával, Új mozik készülnek Kolozsvárott, A temesvári Pallas-bank belseje és más szenzációs cikkek olvashatók az Erdélyi Futár friss számában. Szögyéni Kiss Endre lapja nívós és érdekes írásokkal van tele. Az Erdélyi Futár minden újságjében kapható. Kiadóhivatal: Cluj, Berde uca 2.

— Újra Kemált választják meg a török köztársaság elnökévé. Londonból jelentik: Ankorában május negyedikén ül össze a török nemzetgyűlés, hogy megválassza az állam új elnökét. Természetesen újra Kemált választják köztársasági elnökévé, aki ismét Izmet pasát bízza meg a kormányalakítással.

Autotulajdonosok

A Kellenberger-féle hengerköszörülőgép az, amivel a Hispano-Suiza, Alfa-Romeo, Daimler, Saurer stb. autógyárak a motorjuk hengerjeit arra a pontosságra köszörülik ki, ami a zajtalanságot és a nyugodt járást biztosítja. Ezeket csak úgy érhetjük újból el a már használt kocsiunknál, ha a javításnál ügyelünk arra, hogy a megóvósodott hengereket ezen svájci gyártmányú hengerköszörülő gépen köszörültetjük ki.

Az itten dolgozó hengerköszörülő gépeknek a pontossági határa 2-3 század milliméter. — de ezen Kellenberger-féle gépek ellenben ötzered milliméter — és ezen gépek a pontosságát és a megbízhatóságát az is bizonyítja, hogy a fenti autógyárak kizárólag ezen géppel dolgoznak.

Ez vezette arra a clujai SZABÓ JÁNOS AUTÓJAVÍTÓ CÉGET (CALEA REG. FERDINAND 56. TELEFON 1013.), hogy a mai nehéz gazdasági viszonyok mellett, nagy anyagi áldozat dacára, egy ilyen Kellenberger-féle hengerköszörülő géppel fejlesztette a már meglévő modern műhelyét, mely bővítéssel az autotulajdonosok azon érdekeit óhajtja szolgálni, hogy a legprecízebb kivitelben és mégis a legolcsóbb árban kaphassák meg pénzükért az ellenszolgáltatást.

Még sem lesz május elsejei munkaszünet az állami hivatalokban és az iskolákban

Bucuresti-Bukarest, április 30. Néhány napon keresztül a miniszterelnökségen ellentétes rendeletek születtek a május elsejei munkaszünetre vonatkozólag. Tegnap a bukaresti lapok jelentései nyomán az Uj Kelet is megírta, hogy május 1-én hivatalos munkaszünetet tartanak az összes állami iskolák és az iskolákban sem lesz tanítás.

A miniszterelnök ma újabb rende-

letet adott ki, amelynek értelmében május 1-én az összes állami hivatalok dolgozni fognak. A miniszterelnökség rendelete szerint azokat a tisztviselőket, akik május 1-én nem jönnek be a hivatalba, fel fogják függeszteni állásukból.

A miniszterelnökséggel egyidejűleg a közoktatásügyi minisztérium is rendeletet adott ki, amely szerint május 1-én tanítás lesz az összes iskolákban.

— Ertesítés. Az ortodox Chevra kiadásának tisztújító választása május hó 3-án, vasárnap délután 3 órakor lesz megtartva a Hosszu uca 9 szám alatt. A választási lista az egylet irodájában van letéve. A választási bizottság.

— Malinoff, a deznált bolgár miniszterelnök folytatja tárgyalásait a pártokkal. Szófiából jelentik: Malinoff két órási kihallgatáson volt a királynál, kinek beszámolt a politikai vezetőkkel folytatott megbeszéléseiről. A deznált miniszterelnök folytatja tárgyalásait.

— Prónay Pál megfellebbezte letartóztatását. Budapestről jelentik: Schadt Ernő törvénytörési tanácselnök az ügyészségi fogházból maga elé vezette Prónay Pál nyug. ezredest és kihirdette előtte a letartóztatási végzést. Prónay fellebbezett a végzés ellen az ítélőtáblához. A Ranzenberger-Prónay-perben a főtárgyalást május 5-én, kedden folytatják s így Prónay keddig mindenesetre fogságban marad, hacsak az ítélőtábla helyet nem ad fellebbezésének és szabadlábra nem helyezi.

TEGNAP DÉLBE

negyed 1 órakor tartottuk a sajtóbemutatót és az ünnepélyes megnyitót a vármegyeháza dísztermében

MILYEN LEGYEN AZ OTTHONOM rendezősége

— Megalakult a nagyenyedi WIZO. Dr. Abraham Józsefné, az erdélyi cionizmus ismert harcosa propagandakörútján f. hó 21-én Nagyenyeden igen sikerült előadást tartott Meleg asszonyzívőből jött, töretlen hittel és zsidó érzéssel átfűtött beszédben ismertette a nagyenyedi zsidó asszonyok előtt a WIZO célját és munkáját. Szavai nyomán megalakult a nagyenyedi WIZO a következő vezetőséggel: Diszelnöknek kikiáltották egyhangulag Fenichel Lázárnét. Elnökök lettek: Klein Maximné és dr. Berzellerné. Ugyancsak dr. Abrahamné iniciatívájára megalakult egy négy urból álló bizottság, amelynek célja a Zs. N. Sz. helyi csoportja megalakítását előkészíteni. Reméljük, hogy a szép kezdetet szép és értékes munka fogja követni és Nagyenyed zsidósága be fog kapcsolódni a zsidó munkába, olyan súlyal, amely megilleti, de amelyet eddig a körülmények szerencsétlen alakulása miatt nem tudott betölteni.

— Az utolsó parancs című megrázó orosz dráma fut az Eptómunkás-Otthon mozgóban. Csütörtökön 7-9ig, pénteken 3, 5 és 7 órakor, szombaton 7-9-ig. Emil Janningssal a főszerepben. Vasárnap 3, 5 és 7 órakor, hétfőn 7-9-ig, szerdán 7-9-ig A cár és a költő orosz dráma. Főszerepben: Adolph Menjou. Ezenkívül gyönyörű kísérő műsor kerül vetítésre.

— Tovább csökkennek a német birodalmi vasut bevételei. Berlinből jelentik: A birodalmi vasut bevételei tovább csökkennek. Április folyamán 170 millió márkával kevesebb bevétel várható, mint 1930-ban és 300 millióval kevesebb, mint 1929-ben.

— A Korunk májusi száma. A Dienes László és Gaál Gábor szerkesztésében megjelent Korunk májusi száma a szokottnál is gazdagabb tartalommal jelent meg. A nagyobb terjedelmű tanulmányok közül a következőket emeljük ki: Jeszenszky Erik: A kapitalizmus válsága. Horváth János: A szociáldemokrácia válságtünetei. Szentgyörgyi Anna: A válság értelme az irodalomban. Fábry Zoltán: Kis emberek — nagy dolgok. Kodolányi János: Baloldaliság — a marxista kritika gyermekbetegsége. Horner Miklós: Az európai egységfront és Franciaország. Szépirodalmat Gergely Sándor, Földes Sándor, Babos Antal és Friedrich Wolf írtak. A Kulturkrónika, Szemle és Folyóirat szemle című rovatokban harminc kisebb terjedelmű cikket talál az olvasó a Korunk kulturkritikusainak tollából. A Korunk előfizetési ára egész évre 860, félévre 460, negyedévre 250 lej. Mutatványszámot ingyen küld a Korunk kiadóhivatala Cluj-Kolozsvár, Str. Regala 16.

NAPROL-NAPRA

Az Egyesült-Államok jövő évi költségvetésénél a takarékosági programhoz képest 316 millió dollárral kevesebb kiadást irányoztak elő, mint ebben a költségvetési évben. Legnagyobb megtakarítást érik el a mezőgazdaság, állami megsegítésének csökkentésével, amelyet az ezévi 342 millió dollárról 161 millióra szállítanak le.

Az olasz-magyar Davis-Cup mérkőzés holnap kezdődik budapesten. Az olasz csapat tagjai Morpurgo, Stefani és Del Bono. A magyar játékosok Kehrling, Takács és a párosban Kehrling Gabrowitz-cal játszik. A mérkőzést holnap délután félhatkor a magyar rádió közvetíteni fogja a helyszínéről, a margitszigeti pályáról.

Franciaországban a születések számarányában némi emelkedés állott be. Az elmúlt évben még 14 ezerrel felülmúlták a halálozások a születések számát, ebben az évben pedig 100 ezerrel magasabb a száma a halálozásokénál.

A Times távirata szerint az álmokor tanulmányozására kiküldött amerikai tudományos expedíció, melynek vezetője A. Torrence professzor volt, a megáradt Kongó által körülzömlött egyik szigeten elpusztult.

Az új nyári mentrenddel két villám-vonatpárt indítanak Velence és Milánó között, amelyek a 265 kilométeres távot 2 óra 48 perc alatt fogják megtenni a két város között. A vonatok átlagsebessége ezek szerint 92 km. lesz.

Elly Bainhorn német Afrika-repülő pilótánő ma délután az asperni repülőterre érkezett. Erkezésénél ott volt a Ravag mikrofonja s a rádióreporter a fogadtatás ismertetése után megszólaltatta a mikrofon előtt a német pilótánőt is. Bainhorn reggel elutazik Berlin felé s Dresdenben közbelső leszállást végez. Erkezését Berlin-Tempelhofba a repülőterre délután 4 órára várják.

— Qgyvédi hír. Dr. Kohn Hillel ügyvéd irodáját áthelyezte Cal. Victoriei 29. sz. alá.

— Párizsban a város belterületén be-tíltották a május elsejei felvonulásokat. Párizsból jelentik: Laval francia miniszterelnök anektra hívta össze a biztonsági szolgálat vezetőit s megbeszélte a május elsejére foganatosítandó intézkedéseket. Betiltják e napra a főváros belterületén a felvonulásokat és csoportosulásokat és bizonyos kerületekre korlátozzák politikai jellegű szabadtéri gyűlések tartását. Ezzel szemben Bécsben május elsején este a városházát fényesen kivilágítják és üzembe helyezik a Schwartzberg-téren a világitó szökőkutat.

— Hatmillió frankot csaltak ki a Rivierán egy angol kereskedőtől. Párizsból jelentik: King angol kereskedelmi vállalkozó, aki hetek óta a Rivierán tartózkodik, sikerült csínytevésnek esett áldozatul. King Nizzában megismerkedett és barátságot kötött egy Brigg nevű ausztráliai emberrel. Egy szép napon Brigg átcsalta az angolt Montecarloba, a játékkaszinóba és ott bemutatott neki egy állítólagos bankigazgatót, aki Hertonnak nevezte magát. Beszélgetés közben Horton csak úgy mellékesen megemlítette, hogy a börzén sok pénz lehetne keresni, mire Brigg arra kérte a bankigazgatót, hogy vegye be őt a tranzakciójába, amelyhez megfelelő pénzüsszeget bocsát rendelkezésére. A tranzakció bizonyos tőzdepapírok vásárlásából állott volna, amelyeknek árfolyama az állítólagos bankigazgató szerint a közeli napokban legalább 100 százalékkal felemelkedik. King elhatározta, hogy résztvevő a nagyarányú üzleti vállalkozásban, repülőgépet bérelt és Briggel együtt Londonba utazott, ahol egyenesen a bankba hajtott és hatmillió frankot vett fel az üzleti tranzakció céljára. Londonból Párizsba utaztak, ahol Horton már várta őket. Itt Brigg átvette a pénzt és állítólag egy bankba letétbe helyezte. Ezután közösen elmentek egy előkelő vendéglőbe, majd egy éjjeli lokálba, ahol meglehetősen nagymennyiségű alkoholt fogyasztottak. Az alkoholmámor után szomoru ébredés következett. King másnap megtudta, hogy szélhámosok kar-mai közé került, akik az üzleti tranzakció meséjével kifosztották őt.

urak! SZABÓ JENŐ
DIVAT NAGYÁRUHÁZABAN

EGY FÉRFI ZEFIR ING 2 GALLÉRRAL	195
EGY SELYEM NYAKKENDŐVEL	
EGY FÉRFI HALÓ ING	195
EGY FÉRFI ANGOL OXFORDING 2 GALLÉRRAL ÉS NYAKKENDŐVEL	265

URI DIVAT CIKKEK NAGY VÁLASZTEKBAN

k, 1931. május 1.

CHT PÜZEM

rdinand (a nagy hid...
aj, Calea Traian 9...
ly felhagyása miatt...
t raktárkészletét

gyári áron

és kellek...
k formálása, festése...
szerűen és jutányo...
szóltatnak.

nak.
ntést már a közeli...
s düsseldorfi jelen...
sküdtbíróság elnöke...
s a kivégzés mellett

társadalmi
sidó árvák
ében

let az Erdélyi Zsidó...
Helvi Csoportjának...
t, hogy az Egyesület...
zó akciót akar le...
sítás élénken meg...
ervező akciónak a...
ociális szempontból

ági viszonyok az öz...
obban, akik a leg...
snylódve, gyerme...
veréről sem tudnak...
fáltásuk csupán az...
etig jut el és ezt...
állják mindazok, kik...
magukat és a szer...
nem érdeklődnek...
hogy éppen most a...
n hagyjuk el őket...
onjuk tőlük! Meg...
fiatal generációt és...
tagjaivá neveljük!

hagyományos szoli...
atkozzék az Árva...
induló akciójában...
rendű emberi és...
hogy tagul lépjen...
egyesületbe és cse...
ségben jelentős...
z arra szorultakat...
on tagjait, akik az...
tak, hogy emeljük...
viszonyaiknak meg

yesület már több...
hogy az árva gyer...
ddig gondoskodik...
a látja. Legutóbb...
zott egy árva kis...
gy igyekezett en...
tosítani. Az Egye...
rányu szükségleté...
lni. Koszt, ellátás...
és gépségeket...
endően megren...
ját és így igyek...
gét helyreállítani...
ztében megrongá-

nése folytán ezer...
vőben csak egy...
dalom összes tag...
ak érdekében kí...
ásáért és végre...
let régi jelszava...
zsidó család, aki...
csoportjának tagja.

gnagyobb magyar...
akíhez fogható a...
a világirodalom...
Bálint összes le...
dalom mélyen le...
kapható Lepage...
ttel portómente...
ttások jegyzékét.

Országos
létesített
szerint

ár rendes
világos
Lej

KÖZGAZDASÁG

Öt milliárd dollárra emelkedett az Egyesült Államok aranykészlete

Cluj-Kolozsvár, április 30. Jelentetük, hogy a newyorki és a londoni magánkamatláb között nagyobb margó képződött és ezért az európai piacon számolnak annak a lehetőségével, hogy a mérsékelt kamatozási lehetőségek következtében nagyobb amerikai tőkéket utalhatnak át Európába. Annál is inkább számítanak erre, mert Amerikában a hivatalos kamatláb redukciójának lehetőségével is állandóan számolnak.

Az európai pénzpiacokon ma elterjedt hírek szerint az amerikai kamatlábkérdés körül állandóan nagy tanácskozások is folynak és Európában rendkívüli érdeklődéssel várják, hogy mi lesz ezeknek a tanácskozásoknak az eredménye, mert köztudomású, hogy ha Amerikában csökkentik vagy emelik a kamatlábat, ez mindig lényeges befolyással van az európai jegybankok kamatlábpolitikájára is. Ezuttal azonban igen nehéz probléma az amerikai kamatlábnak a legkisebb mértékben való megváltoztatása is, mert Amerikában talán még sohasem voltak olyan nagy aranykészletek felhalmozva, mint

jelenleg. Megbízható adatok szerint csupán ebben az évben 8—12 millió dollár értékben növekedett Amerika aranykészlete, úgyhogy most már közel ötmilliárd dollár értéket képvisel az amerikai aranyállomány. Az aranykészleteknek további növekedése elé bizonyos aggodalommal tekintenek tehát nemcsak Európában, de Amerikában is, aminek következtében aktualitást nyert Amerikában az a kérdés vajjon a szinte túlzott aranyhalmozás ellen nem lenne-e hathatós védelezköz a ráta leszállítása?

Ebben az esetben ugyanis talán csökkennének az aranyszállítmányok Amerikába, viszont a rátaleszállítás ellen is hangzanak el tiltakozások mert ha mérsékelnék Amerikában a hivatalos kamatlábat, amely amugyis egy százalékkal alacsonyabb, mint Angliában, akkor tényleg bekövetkeznék az, amittől most csak félnék, hogy magasabb kamatoztatás céljából olyan összegeket helyeznének el Amerikából Európába, amelyek érezhető hiányt okozhatnának és az amerikai kereskedelmi és ipari életet is befolyásolhatnák.

Színház—Mozi

Román Opera műsora

Péntek, május 1: Lakmé. Anna Rózsa, a milánói „Scala” tagjának fellépésével)
Vasárnap, május 3 (este): Mignon. Anna Rózsa, a milánói „Scala” tagjának fellépésével.)
Hétfő, május 4: Afrikai nő. (Olcsó helyekkel.)

SPORT

A május elseje sporteseményei

Cluj-Kolozsvár, április 30. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A május elsejét az elmaradt bojnoki meccsek lejátzására használja fel az alkerület. A múlt vasárnap elmaradt Universitatea—KMSC mérkőzést az alkerület 0:0 gólaránnyal az Universitatea javára írta. A többi megóvott KMSC meccseket nem játszatja újabb alkerület, hanem az első mérkőzéseket tudomásul vette. Ilyenképpen a bajnoki tabella élen behozhatatlan pontszámmal vezet az Universitatea, mely hat mérkőzésen 11 pontot szerzett. Ezzel szemben a Romania öt meccs után csak hét pontot tudott elérni. A négy pont előnyt hátralévő két meccsén már nem hozhatja be a Romania, amelynek gólaránya egyébként jobb mint az Universitateaé. A KMSC 6 ponttal a harmadik helyen maradt, míg az utolsó két helyen a KAC és a Haggibbor állanak 2—2 ponttal, az előbbi jobb gólaránnyal.

A mai Romania—KAC és Universitatea—Haggibbor bajnoki meccsek nem sokat változtathatnak a tabellán, mert az Universitatea és a Romania biztos favoritjai a mérkőzéseknél. A mai sportprogram egyébként a következő:
Délelőtt 10 órakor U—Haggibbor ifjúsági bajnoki. Biró: Mann Károly, délután 3 órakor Romania—KAC, biró: Fővényi, délután 5 órakor Universitatea—Haggibbor, biró: Grósz.

Ma kezdődnek Alsózsukon a lóversenyek. A három szériában lejátsszandó alsózsuki tavaszi versenyek ma kezdődnek meg. Május 3-án és 10-én tartják a második, illetőleg utolsó fordulókat, melyekkel a tavaszi szezon be is zárul. A mai megnyitón a husz kilométeres ügetőversenyen kívül öt vágta-versenyt tartanak, melyeken a boncidi ménes tenyésztő mellett az kolozsi mintagazdasági erdélyi könnyű félvér lovak is bemutatkoznak. A vágtaversenyek távja 2400 méter, tehát azonos a derby távjával.

zönség előtt mutatta be rendkívüli kvalitásait. Cochetval együtt Ziszovits Lenke, Románia tenniszbajnoknője is szerepelt a versenyen, aki mint Cochet-partnere a gróf Zichy—Merlin-pár ellen szép sikerrel szerepelt. Az első mérkőzést Cochet és Merlin gróf Zichy—Balázs-párral szemben 6:4, 6:3 arányban nyerte. A Cochet—Ziszovits Lenke-pár nehéz küzdelem után győzött csak Zichy és Merlin ellen.

Este nyolc órakor Nagyvárad sport-társadalmi bankettet adott a vendégek tiszteletére.

RADIO MUSOR

IDŐ: KÖZÉPEURÓPAI

Péntek, május 1.

Bukarest. 12: Grammofón. 12.30: Hírek. Időjárás. Grammofón. 16: Rádiózenekar. 17: Hírek, időjelzés. 17.15: Rádiózenekar. 18: Rádiógyetem. 19: Szindarab. 19.30: Grammofón. 20: Gounod: Faust című operája.

Budapest. 7: Májusi köszöntő. 9.15: Hangv. 9.30: Hírek. 12.05: Cigányzene. — 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás. 2.45: Hírek. 4.10: Mesedélután. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. — 5: Novellák. 5.30: Férfikvartett. 7.10: Kiss Ferenc előadestje. 8: Orgonahangverseny. 9.30: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. Utána: Zenekari hangv. 10.15: Pontos időjelzés, időjárás, majd grammofónhangverseny. Kéler, Verdi, Puccini, Bizet, Stranzky művei, valamint műdalok és tánccselezek.

Bécs. 19.30: Strauss: Denevér című veg. operája. 22.40: Jazz.

Berlin. 21.40: Zongoraverseny zenekari kísérettel.

Langenberg. 20.05: Májusi hangv. Lipse. 23.30: Táncczene.

Riga. 18.30: Lett operák.

Milánó. 21: Hangv. Csajkovszkij, Verdi, Bizet, Massenet, Gomez művei.

Róma. 20.55: Mascagni Igen című operettje.

Prága. 21: Dvorak művei.

Poszony. 17.50: A munkáskadémia májusi ünnepe magyarul. Felolvasás, szavatelok, tréfás jelenetek, proletárköltmények, dalok.

A kolozsvári vasutállomásról délután háromnegyed kettőkor külön vonat viszi a vendégeket a verseny pályához, ahol az izgalmasnak ígérkező küzdelem mellett katonazenekar fogja szórakoztatni a közönséget. A rendezőség kitűnő bufféról gondoskodik.

Cochet nagyvárad mékőzése. A francia világ bajnok szerdán délelőtt érkezett meg Kolozsvárra. A kolozsvári Cochet-mérkőzésekről lapunk más helyén számolunk be. Nagyváradon Cochet óriási kö-

M. Rózsa „Royal” Drogéria

Részvénytársaság Cluj

MEGHIVÓ

A M. Rózsa „Royal” Drogéria Rt. Cluj részvényesei meghívotnak az évi rendes közgyűlésre

amely 1931 május 9-én délután 6 órakor a részvénytársaság irodahelyiségében Cluj, Piata Unirii 26. szám alatt fog megtartatni a következő

napirenddel:

1. Az igazgatóság jelentése.
2. A felügyelőbizottság jelentése.
3. Határozathozatal a részvénytársaság 1930-as üzletéről szóló mérlegre vonatkozólag, a tiszta nyereség megállapítása és határozathozatal ennek felosztására.
4. Határozathozatal az igazgatóság és felügyelőbizottság felmetvénye tárgyá-

ban az 1930. üzletére vonatkozólag.

5. A felügyelőbizottság megválasztása az 1931. évre.

6. Esetleges indítványok.

A t. részvényesek felhivatnak, hogy a társaság alapszabályainak 10. pontja szerint csak az a részvényes vehet részt a közgyűlésen és gyakorolhatja szavazati jogát, aki részvényeit a társaság pénztáránaál a közgyűlést megelőző napon déli 12 óráig letétbe helyezi.
Cluj, 1931. április 15.

AZ IGAZGATÓSÁG.

VAGYON		MÉRLEG-SZÁMLA		TEHER	
Készpénz	315.033	Részvénytőke	10.000.000		
Áru	9.699.201	Hitelezők	13.971.247	65	
Ertekeltségek	650.000	Eredmény:			
Adóssok	12.849.246	1929. évről	469.867.75		
Váltók tárcában	842.649	1930. évben	982.489	1.452.336	
Berendezés	1.067.475				
	25.323.604				25.423.604

IGAZGATÓSÁG:

Rózsa Mór m. p. vezérigazgató.
Francis Hartmann m. p.
Mihail Hartmann m. p. ügyv. igazgató.
M. Spielmann m. p.
Butyka Ferenc m. p.

Isóf Abraham m. p. cégjegyző főkönyvelő.
Dr. Isóf Fischer m. p. ig. tag.
Albert Ehrenfeld m. p.

Ezen mérleget felülvizsgáltuk és a részvénytársaságnak könyveivel mindenben megegyezőnek találtuk.

FELÜGYELŐBIZOTTSÁG:

Géza Boschán m. p. f. b. tag.
Isóf Moskovits m. p. elnök.
Mazuchí Augustin m. p. f. b. tag.

Osztrák Osztalysorsjáték

84.000 Sorsjegy.
42.000 Nyeremény,

FŐNYEREMÉNY:

20,000.000 Lei

PRÁMIA ÉS NYEREMÉNYEK:

12,000.000 Lei

7,500.000 „

2,500.000 „

2,000.000 „

etc. Összesen 42.000 nyeremény. Háromszázharmincmillió lejen felüli összértékben.

Minden nyereményt azonnal készpénzben kifizetünk. Állami garancia. Levonás nincs.

A sorsjegyek fele nyer.

Sorsjegyárak:

Negyed 300, fél 600, egész 1200 lej
Fizetés a sorsjegy vétele után.

A. Gaedicke & Co. Wien

Franz Josefs Kai 47.

Az I. oszt. huzása 1931 máj. 19-21.

Briinn. 18.30: Munkásdalok.

Osló. 20: Filharmónikus hangv. Schubert: Befejezetlen szimfónia, Saint-Saens: Özönvíz, A hattyú, Schumann: Esti dal, Wagner: Almok, Aubert: Fekete dombo, Mascagni: Parasztszület, Wagner: Lohengrin, Verdi: Aida induló. 22.05: Nép-

Szombat, május 2.

Bukarest. 12: Grammofón. 12.30: Hírek 16: Rádiózenekar. 17: Hírek, időjelzés. — 17.15: Rádiózenekar. 18: Rádiógyetem. 19: Szindarab. 19.30: Grammofón. — 20: Gounod: Faust c. operája.

Budapest. 9.15: Hangv. 9.30: Hírek. — 12.05: Balalajkzene. 12.25: Hírek. — 1: Pontos időjelzés, időjárás. 2.45: Hírek. — 4: Felolvasás. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. 5: Előadás. 5.30: Hangverseny. Schubert, Handel, Dvorak, Wieniawsky, Kányi, Dienz, Bartók művei. 6.45: Ötvenéves budapesti telefon. Előadás. — 7.10: „A vasbakák a haza védelmében”. Előadás. 7.40: Mandits szalózenekar. — 8.30: Diszhangv. Utána: Pontos időjelzés, időjárás, hírek, majd cigányzene.

Bécs. 21.10: Operett.

Berlin. 22.30: Táncczene.

Breslau. 19.30: Operettzene.

Varsó. 20: Legszébb nő c. operett.

Kattowic. Poznan. 22.15: Chopin művei.

Milánó. 22.30: Magyar hangv.

Róma. 20.40: Opera.

Prága. 19: Óraütés.

Osló. 22.35: Táncczene.

Toulouse. 19: Spanyol dalok. — 19.45: Operadalok. 20: Harmonika, dalok.

Apro hirdetések

ÉRTESETÉS

Elvállalom kézimunkáknak montirozósát, régi keretek aranyozását és javítását. Estéknént állandó kiállítás. Somlyai aranyozó, Str. Iuliu Maniu.

Butorozott szoba kiadó. Brassai ueca 17. szám, ajtó 4.

Azonnal elfoglalható egy vagy két szobás iroda helyiségek, kiválóan alkalmas ügyvédi, vagy orvosi rendelőnek. Calea Regele Ferdinand 8. számú házban kiadók. Értekezhetni ugyanott Sipos harisnya üzletében.

2 megbízható zsidó árvalány kis családnál, mint mindenek, állást keres. Varráshoz is értenek. Cim: Oradea, Strada Cuza Voda 7. Árvagondozó.

Házat egy és fél millió lejig esetleg üzlethelyiséggel keresek megvételre. Ajánlatok „Rentabilis” jellegre a kiadóba kérek.

Keresek vidékre intelligens izraelita varróleányt társnak, aki önállóan szab, varr, teljes ellátással és a jövdelemnek 50 százalékkal. Cim a kiadóban.

Az Uj Kelet és bántási z na Cikkeink utá forrás megje

Kéziratokat n megörzésükre

Ország

Tizenkét mozg tanulságai után mania zsidósága réshez, hogy em egy biztosíthatja egységbe tömörü tika csoport lép terén és mint ily élethez való jog nem mai keletü, megalakulásának megszakitás nélkül ujjabb kísérletek kai egységének zenkét esztendő amíg az elméleti és alkotó energia tulnagok volta multból áthozott különbségek Rom szeinek zsidóság közös nevezőre őket. A szenved kiábrándító tap kellett elviharzan szintézis létrejöh

Nagy mértékbe ség-front megte lévő zsidó szerv musa és feltéker zsidóság galutb vallott különböző egymásra torlód antiszemita fron körénk fonódó gy leti érvnél beszé ták, hogy a szét állapota előbb-utó vetkezményekhez a romániai zsidós len kivezető ut, ugyancsak közös védeni az ellene

Igy jutottunk e sek után a régd amikor leteszik szagos Zsidó Párt letének, amelynek oltalmat nyújtó f mania egész zsid pártáryalatra v Egy történelmi s lóra május 4-én, szág fővárosában sok ki fogják z Zsidó Párt mega párt kezdeti for fogja maradék ne ország egész zsid királyságban műk Romani ismételt volt hajlandó a P ban résztvenni. séggel vonul azon szágreszek zsidós szerint, egészen kektől eltekintve, azonosítja magá Zsidó Párt gond seivel.

Ezek a célkitüz megformulávva, h rint kielégíthessé igényeit. Minthog egy népkisebbség különböző osztál lagnézetü tagokat politikai program